

PAPIER EN
KARTON

**KLAAR
VOOR DE
TOEKOMST**

Het papier dat is gebruikt voor de cover van dit jaarverslag is geproduceerd door Schut Papier uit Heelsum. Het bestaat voor 50 procent uit vezels afkomstig uit de spijkerbroekensector.

“

We zijn er trots op dat we binnen onze sector in goede harmonie veel voor elkaar krijgen. Dat vertellen we aan iedereen die het wil horen.

Nederlandse papier- en kartonbedrijven noteerden in 2017 fraaie cijfers: de productie steeg met maar liefst 12 procent. Dat is voor een belangrijk deel te danken aan de groei van met name de E-commerce en voedingssector. Dat zij kiezen voor ons materiaal is logisch, want in een tijd waarin verduurzaming het politieke en maatschappelijk debat beheerst, kiezen steeds meer bedrijven en consumenten voor het meest circulaire materiaal: papier en karton. En in tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, toont bovenstaande aan dat digitalisering en papier hand in hand gaan.

Forse energiebesparingen, CO₂-reductie, afscheid van gas uit Groningen, een klimaatakkoord: er komt de komende jaren veel op ons af. Samenwerking is het enige antwoord op de eisen die de samenleving stelt. In de icontrajecten binnen onze innovatieagenda CSF werken onze bedrijven samen aan een duurzame toekomst, bijvoorbeeld op het gebied van nieuwe grondstoffen of doorbraken in energiebesparing. Wij zijn er trots op dat we binnen onze sector in goede harmonie veel voor elkaar krijgen.

Dat vertellen we aan iedereen die het wil horen. Eind 2017 kwamen we met een fraaie waaier, die onder andere Tweede Kamerleden liet kennismaken met innovatie en duurzaamheid in onze sector.

Individuele papier- en kartonbedrijven praten niet alleen over verduurzaming, ze voegen de daad bij het woord. Stuk voor stuk vinden zij manieren om invulling te geven aan hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Een paar voorbeelden: de kringloopsluiting van koffiebekers die worden ingezameld en verwerkt tot hygiënapapier, CO₂-besparing dankzij groene stoom, hergebruik van afvalwater, inzet van biogas of papier dat wordt gemaakt van gras- of cacaovezels: allemaal inspirerende groene verhalen waarover u leest in dit jaarverslag. Zij worden verfraaid met foto's van de vaak schitterende dorpen en steden waar onze bedrijven zijn gevestigd.

We zijn klaar voor de toekomst!

**HENK VAN HOUTUM &
GERRIT JAN KOOPMAN**

DE TOEKOMST START HIER

COLOFON

UITGAVE

Koninklijke VNP
Vereniging van Nederlandse
Papier- en kartonfabrieken

Kruisweg 761, 2132 NE Hoofddorp
Postbus 731, 2130 AS Hoofddorp

T 020 - 654 30 55
F 020 - 654 30 64
E info@vnp.nl
I www.vnp.nl
Twitter: @VNPonline

REDACTIE

Koninklijke VNP, Hoofddorp

VORMGEVING

StudioDAM, Amsterdam

FOTOGRAFIE

Rutger van Dijk, eigen archief of
aangeleverd / Shutterstock

PAPIER

Omslag: Jeanskarton 350 g/m²
Binnenwerk: G-Print 130 g/m²
Binnenwerk: Valorise 125 g/m²

DRUKWERK

SpringerUit Drukwerk, Schoorl

BINDWERK

J.Voetelink & Zoon BV, Haarlem

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere wijze, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever. Deze uitgave is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. De uitgever aanvaardt geen aansprakelijkheid voor onjuistheden in deze uitgave.

© 2018, Koninklijke VNP

KLAAR VOOR DE TOEKOMST

- 6 NIEUWSOVERZICHT
- 8 ENERGIE, HANDEL, MILIEU & GRONDSTOFFEN
Wat speelde zich af in de belangrijkste dossiers?
- 12 DUURZAAM VERDER VERBETEREN
Samenwerken aan veiligheid
- 16 MINDER CO₂ IN ATMOSFEER DANKZIJ RECYCLING
Innovatieagenda CSF
- 18 GASTLES
Bloedfanatieke leerlingen strijden om de langste
- 20 JUBILEUMJAAR KCPK
In teken van 'Atlas 2028'
- 22 LOBBYUPDATE
Een bloemlezing
- 24 DE SECTOR IN CIJFERS
- 27 NATUURLIJK PAPIERENKARTON.NL
- 28 WE SCHRIJVEN EEN PRACHTIG VERHAAL
Waaier als visitekaartje
- 30 WIE IS WIE?
- 31 MEDEWERKERS & BESTUUR

NIEUWS 2017

Er speelt een heleboel in de wereld van papier- en kartonproducenten. We zetten de belangrijkste gebeurtenissen op een rij.

SCA SPLITST ACTIVITEITEN: FABRIEK IN CUIJK WORDT ESSITY

Het Zweedse bedrijf SCA - met een papierfabriek in Cuijk - splitste haar activiteiten in een bosbouw- en een hygiëne-/gezondheidsentiteit. Die laatste tak gaat verder onder de naam Essity. Als onafhankelijk bedrijf richt Essity het vizier nog meer op gezondheid en hygiëne en blijft waarde toevoegen voor consumenten.

OVERNAME VAN HOUTUM DOOR WEPA

Per 1 oktober 2017 is de overname van Van Houtum door WEPA een feit. Het bedrijf uit Swalmen produceert sanitair papier voor de *away-from-home* markt en heeft met Satino Black een leidende positie op de markt voor duurzame toiletoplossingen. De WEPA Gruppe behoort tot de grootste spelers op de Europese tissuemarkt.

SAPPI-FABRIEK IN MAASTRICHT FOCUST OP VERPAKKINGEN

Sappi bouwt de fabriek in Maastricht om naar een productie-eenheid voor Solid Bleached Board. De verwachting is dat deze business de komende jaren fors groeit. Hiermee speelt het bedrijf in op de groeiende vraag naar verpakkingen in Europa en de rest van de wereld. De capaciteit voor grafische producten die hiermee verloren gaat, wordt opgevangen door andere Sappi-fabrieken in Europa.

ANIMO INZAMELING DRANKENKARTONS STIJGT

Tweederde van de Nederlanders zamelt lege drankenkartons gescheiden in; een flinke stijging ten opzichte van een jaar eerder. De meeste mensen vinden het een kleine moeite, aldus Stichting Hergebruik Drankenkartons. Anno 2017 zamelen 332 gemeenten drankenkartons gescheiden in, vaak in combinatie met plastic en/of blik. Ingezamelde drankenkartons worden in Nederland onder andere ingezet bij papierfabrikant WEPA. Het bedrijf beschikt over een omnipulper die het mogelijk maakt deze verpakkingen te gebruiken als grondstof voor sanitair papier.

PARENCO ONDERTEKENT GREEN DEAL ULTRADIEPE GEOTHERMIE

Het ministerie van Economische Zaken en Parengo – als onderdeel van een consortium uit Renkum – tekenden een Green Deal om de ontwikkeling van ultradiepe geothermiebronnen in Nederland te stimuleren. Bij geothermie wordt gebruik gemaakt van aardwarmte om de energievoorziening te verduurzamen. Het consortium beoogt hiermee zowel de regio als het productieproces te verduurzamen.

TWEE PAPIERPRODUCENTEN IN 'MAAKINDUSTRIE 100'

Eind september publiceerde MT.nl de Top 100 van de maakindustrie. Twee papierproducenten veroverden een plek in deze lijst. Parengo (Renkum) – producent van papier voor verpakkingen en folders – staat op plaats 18. Coldenhove Papier – bedenker van het succesvolle digitale sublimatiepapier – vinden we terug op plek 84. De Maakindustrie 100 is een lijst met de meest succesvolle maakbedrijven in Nederland met een omzet van minder dan 500 miljoen euro.

ARBO EN ENERGIE: SMURFIT KAPPA ROERMOND PAPIER EN MAYR-MELNHOF IN DE PRIJZEN

Eind mei werden traditiegetrouw de prijzen uitgereikt aan de bedrijven die het beste scoren op energiebesparing en veilig werken. De energieboekjaar ging net als vorig jaar naar Mayr-Melnhof. Deze producent van vouwkarton is een allrounder op het gebied van energiebesparing. Met name procesefficiencymaatregelen zijn bij haar in goede handen.

Dan veilig werken: Smurfit Kappa Roermond Papier is de onbetwiste winnaar. Met het programma 'Picobello' werkt zij aan veiligheidsgedrag. Daarnaast is er voortdurend aandacht voor afscherming van (kwetsbare plekken van) machines.

SLIM ENERGINET MAAKT ROERMOND WARM ÉN KLIMAATNEUTRAAL

Smurfit Kappa Roermond Papier helpt de gemeente Roermond op weg naar energieneutraliteit. Slim Energienet Roermond (SER) maakt gebruik van de restwarmte van de papiermaker. Hiermee kan zo'n 4,5 miljoen kilogram CO₂ per jaar worden bespaard. Dat staat gelijk aan de uitstoot die vrijkomt bij het gasverbruik van ongeveer 1.500 huishouders per jaar. Door deze besparing wordt 12,5 procent van de duurzaamheidsopgave van de gemeente Roermond ingevuld.

COLDENHOVE PAPIER EN NEENAH PAPER AKKOORD OVER OVERNAME

Coldenhove Papier en Neenah Paper zijn overeengekomen dat de Eerbeekse papierspecialist onderdeel wordt van het Amerikaanse bedrijf. De overname is voor Coldenhove Papier van groot belang voor haar groeistrategie. Neenah Paper is met verkoop in 80 landen een wereldspeler in specialistische producten, die de innovatiekracht van Coldenhove Papier erkent.

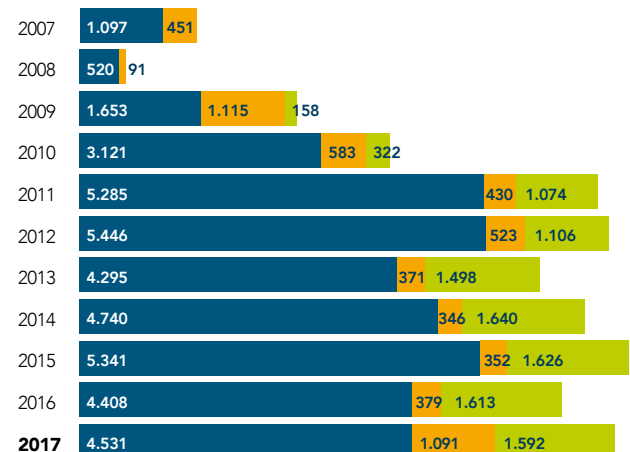
KLAAR
VOOR DE
TOEKOMST

Brexit, laagcalorisch gas, ETS,
water(belasting), minerale oliën:
het afgelopen jaar werd actief
gelobbyd voor de voor onze
sector belangrijkste dossiers.

ENERGIE, HANDEL, MILIEU & GROND- STOFFEN

GEREALISEERDE ENERGIEBESPARINGS- MAATREGELEN

■ Ketenefficiency
■ Procesefficiency
■ Duurzame energie

ENERGIE

INDUSTRIE VOLDOET AAN EXTRA 9 PJ ENERGIEBESPARINGSOPGAVE

In het Energieakkoord voor duurzame groei is afgesproken dat de energie-intensieve industrie, naast de energiebesparingsplannen van 23 PJ in de periode 2017-2020, een extra besparing realiseert van 9PJ. Bedrijven dienden hiervoor eind 2017, begin 2018 voorstellen in. Begin april 2018 stond de teller voor goedgekeurde projecten op 9,6 PJ. De industrie - en ook de papier- en kartonsector - creëert hiermee een overschot. Wettelijke verplichtingen worden zo voorkomen. We laten als sector onze ambities zien! De extra besparing komt bovenop de forse besparingen uit de energie-efficiëntieplannen (8,6 procent procesefficiëntie en 5,6 procent ketenefficiëntie).

AFTRAP KLIMAATAKKOORD 2030

De onderhandelingen over het Klimaatakkoord 2030 gingen van start. De besprekingen met het bedrijfsleven, maatschappelijke partijen en overheden hebben tot doel in de zomer van 2018 tot afspraken te komen over de wijze waarop Nederland de CO₂-uitstoot in 2030 met 49 procent terugdringt (ten opzichte van 1990). Dat betekent voor onze sector: in 1990 was de uitstoot 1.231 kton CO₂, in 2030 is dat nog maximaal 628 kton. De uitvoering van het akkoord start in 2019.

ETS: SECTOR BEHOUDT CARBON LEAKAGE-STATUS

De Europese Unie stemde in met hervormingen voor de vierde fase van het European Trading System (ETS). De herziening van de ETS-richtlijn geldt per 1 januari 2021. De belangrijkste veranderingen zijn een jaarlijkse daling van het emissieplafond met 2,2 in plaats van 1,74 procent en een tijdelijke verdubbeling (van 12 naar 24 procent) van de opname van het overschot aan emissierechten door de marktstabiliteitsreserve. De regels voor gratis rechten ten behoeve van carbon leakage-bescherming zijn ook aangepast.

De papiersector behoudt zijn status: belangrijk voor een energie-intensieve sector die internationaal opereert. Door de aangescherpte benchmark voor de allocatie neemt het tekort aan toegewezen emissierechten toe.

EINDE GASWINNING GRONINGEN

Minister Wiebes (Economische Zaken & Klimaat) heeft aangekondigd de gaswinning in Groningen te stoppen. De route die het ministerie voor ogen heeft: er moet een stikstofinstallatie komen die hoogcalorisch (buitenlands) gas omzet in laagcalorisch gas en uiterlijk in 2022 moeten industriële grootverbruikers overstappen op hoogcalorisch gas of op duurzame energieopties. Met dit besluit ontstaat weliswaar duidelijkheid over gaswinning in Groningen, maar gaat het bedrijfsleven onzekere tijden tegemoet.

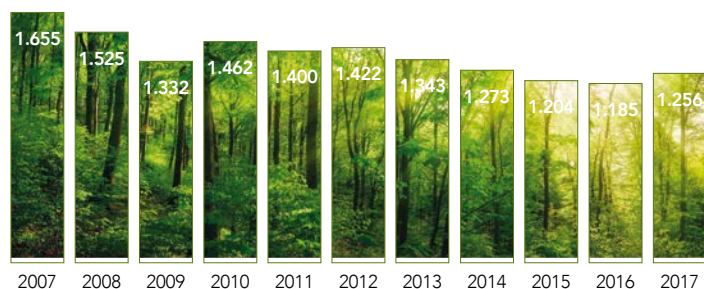
BIOGAS: DUURZAME ALTERNATIEF

Een mogelijkheid tot verduurzaming van de industrie is inzet van biogas. In een pilot bij Smurfit Kappa Roermond Papier wordt samen met RVO.nl bekeken hoe we duurzame, rendabele verwerking van mest kunnen realiseren. We zoeken naar een vorm waarin zowel biogas als nutriënten een nuttige toepassing krijgen. Er liggen uitdagingen op het vlak van planologische kaders, samenwerking met waterschappen en maatschappelijke acceptatie.

PAPIER EN GEOTHERMIE EEN GOEDE MATCH

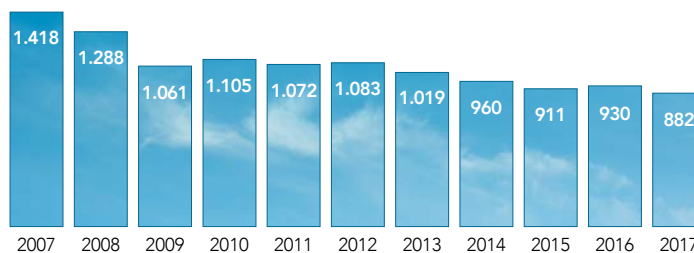
De papier- en kartonsector en ultradiepe geothermie lijken een goede match. Bij Parenco wordt seismisch onderzoek gedaan en ook bij het bedrijvencluster in Eerbeek loopt een bodemonderzoek. In de periode 2020-2025 moeten pilots de levensvatbaarheid van ultradiepe geothermie in onze sector aantonen.

GEREALISEERDE ENERGIEBESPARINGS- MAATREGELEN

DIRECTE EMISSIES NAAR DE LUCHT (x 1.000 TON)

CO₂

DIRECTE EMISSIES NAAR DE LUCHT (x 1.000 TON)

NO_x

HANDEL

BREXIT PER MAART 2019

Het Verenigd Koninkrijk verlaat de Europese Unie. De afgelopen tijd onderhandelden het land en de EU over de voorwaarden van de Brexit. Een overgangsregeling van naar verwachting twee jaar leidt de periode na de definitieve Brexit (in maart 2019) in goede banen. Het is – hoewel onwaarschijnlijk – mogelijk dat de Brexit wordt teruggedraaid. In het Verenigd Koninkrijk wordt de roep om een nieuw referendum luider.

CHINA LEGT IMPORT OUD PAPIER AAN BANDEN

De Chinese overheid scherpt het importbeleid van oud papier aan; hierdoor stagneert de export vanuit Europa. Aanleiding is de te hoge vervuilinggraad in geëxporteerd oud papier. Een positief effect binnen China is dat de lokale inzameling een stimulans krijgt. Op de Europese markt leidt de Chinese maatregel tot overschotten. Met Papier Recycling Nederland (PRN) waarborgen we dat Nederlands oud papier in alle tijden op zo efficiënt en duurzaam mogelijke wijze wordt ingezameld en gerecycled.

MILIEU

HERZIENING WATERBELASTING BETEKENT MAATWERK

Het afgelopen jaar verscheen herziening van de waterschapsbelasting op de politieke agenda. Na analyse van de voorstellen werd al snel duidelijk dat de gevolgen per sector en bedrijf heel verschillend zijn. Zorgvuldigheid is daarom geboden. Dat betekent vertraging voor het besluitvormingsproces, maar biedt ruimte voor maatwerk.

KIDV START ONDERZOEK NAAR MINERALE OLIËN

Het KIDV startte een onderzoek (met medewerking van TNO en Wageningen University & Research) naar minerale oliën. De VNP heeft zitting in de klankbordgroep. Het onderzoek richt zich op technologische oplossingen (alternatieve inktten), technologieën om minerale oliën uit papier te extraheren en ontinkting.

ECOLABELS HERZIEN

Vorig jaar dreigden ecolabels voor papier te worden afgeschaft. Echter, na intensief contact met zowel Europese als nationale overheden meldden de lidstaten (inclusief Nederland) aan de Europese Commissie ecolabels te blijven steunen en niet op voorhand allerlei zaken te schrappen. Dit jaar worden de ecolabels herzien.

H₂O

WATERINNAME (MLN M³)

GRONDSTOFFEN

GRONDSTOFFENAKKOORD VAN DE GROND

Het afgelopen jaar werkten verschillende groepen aan een Grondstoffenakkoord op hoofdlijnen. Na publicatie van het rapport werd het bedrijfsleven gevraagd nadere invulling te geven aan de Nederlandse circulaire economie. Met name fossiele grondstoffen en schaarse materialen hebben prioriteit. Het inkoopbeleid van de overheid gaat op de schop. Voor het 'programma biomassa' - waar onze sector aan deelneemt - is de focus gericht op cascadering en wordt gekeken naar financiële instrumenten. Daarnaast wordt een brug geslagen naar CO₂-opslag in materialen en producten.

LANDELIJK AFVALPLAN III: STUREN OP KWALITEIT VOOR RECYCLING

In 2017 vonden consultaties plaats voor het Landelijke Afvalplan (LAP) III. De grootste uitdaging is de kwaliteit en herkomst van grondstoffen in de gehele keten te bewaken en verbeteren. In het LAP III - dat begin 2018 in werking trad - worden de eerste stappen gezet om te komen tot een onderscheid tussen vormen van recycling en (op termijn) te sturen op kwaliteit voor recycling.

CIRCULAIRE-ECONOMIEPAKKET STIMULEERT RECYCLING

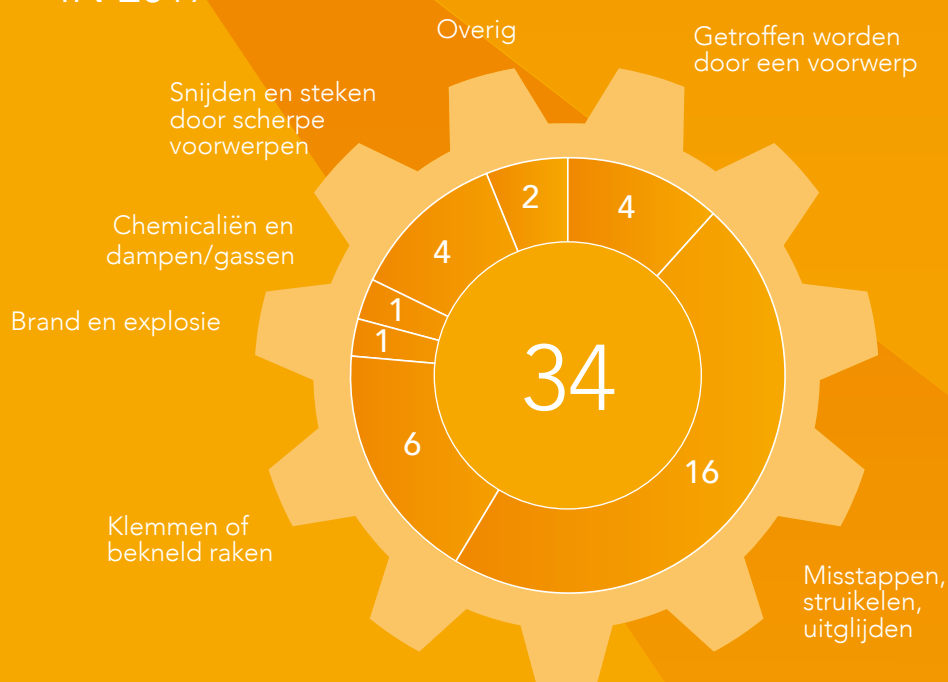
Wijziging van zes afvalrichtlijnen stond op de Europese agenda als onderdeel van het circulaire economie-pakket. Doel van het pakket is onder meer vermindering van afval en meer recycling. Daarnaast werden doelen gesteld voor betere omgang met grondstoffen. Voor recycling/hergebruik van papier en karton formuleert de Europese Unie een doelstelling van minimaal 75 procent in 2025 en 85 procent in 2030.

KLAAR
VOOR DE
TOEKOMST

DUURZAAM VERDER VERBETEREN

Samenwerking op arbo-gebied leeft: zowel binnen de VNP als bij de partners in het Verbond PK. We hadden in 2017 te maken met een toename van het aantal ongevallen. Dit was voor de VNP Arbo-commissie aanleiding om de frequentie van de safety checks op te voeren tot één keer per jaar. Ook nieuwe initiatieven, zoals de samenwerking met HR-afdelingen op het vlak van duurzame inzetbaarheid, krijgen aandacht. Zo blijven we bouwen aan structurele samenwerking en verbetering.

ONGEVALLEN IN 2017

De VNP-Arbocommissie is een mix van routiniers en jong talent.
We stellen een aantal leden voor:

WIM QUINT

Manager Safety & Environment Sappi Maastricht en voorzitter VNP-Arbocommissie

WIM, AAN WELKE ZAKEN WERKT SAPPi MAASTRICHT MOMENTEEL OP VEILIGHEIDSGEBIED?

We focussen op machineveiligheid. Uit een safety check blijkt dat we ons op dat terrein kunnen verbeteren. Daarnaast proberen we de betrokkenheid van medewerkers bij een veilige werkomgeving te vergroten. In 2015 zijn we gestart met een bewustwordingsprogramma waarbij we elkaar op een positieve manier durven aan te spreken op (on) veilig gedrag, van hoog tot laag. Er wordt geen verschil gemaakt tussen de directeur en bijvoorbeeld een productiemedewerker. Dat kost tijd, maar is ontzettend belangrijk.

In 2016 zijn we een stap verder gegaan door aan te geven op welke manier we zo veilig mogelijk kunnen werken: een risico-beoordeling op de werkplek. We hebben daar onze eigen naam *Eerst Denken Dan Doen* aan gegeven. Leuk detail: de naam en het logo van het programma zijn door onze eigen medewerkers bedacht. Ook dit wordt op een positieve, constructieve manier uitgevoerd.

Ten slotte zetten we ieder kwartaal een medewerker die zich verdienstelijk maakt op het gebied van veiligheid in het zonnetje. Dat is echt een stimulans. En iedereen – medewerker of contractor – die ons bedrijf bezoekt krijgt tegenwoordig een veiligheidsbriefing vooraf. Daar handhaven we op. We krijgen positieve reacties op de manier waarop we in Maastricht met veiligheid omgaan, ook vanuit ons Europese hoofdkantoor.

ZIE JE DIT SOORT ONTWIKKELINGEN OOK BREDER IN DE SECTOR?

Absoluut, we leggen de lat gezamenlijk steeds hoger. Kennisdeling binnen de VNP is daarbij ontzettend belangrijk. Niemand heeft de wijsheid in pacht, maar samen komen we een heel eind. Het mooie vind ik dat iedereen elkaar respecteert. Welke vraag je ook hebt: je vindt altijd gehoor. We hebben onderling een open aanspreekcultuur, ik beschouw mijn veiligheidscollega's als echte vakbroeders.

WAT BRENGEN DE KOMENDE JAREN QUA VEILIGHEID OP DE WERKVLOER?

Ik verwacht nog meer aandacht voor machineveiligheid. Dat is nou eenmaal

onze basis. We werken met machines die 24 uur per dag scherpste van medewerkers vereisen. Het is onze verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat iedere medewerker veilig zijn werk kan doen.

JE LOOPT ZELF SAFETY CHECKS. WANNEER IS ZO'N BEZOEK GESLAAGD?

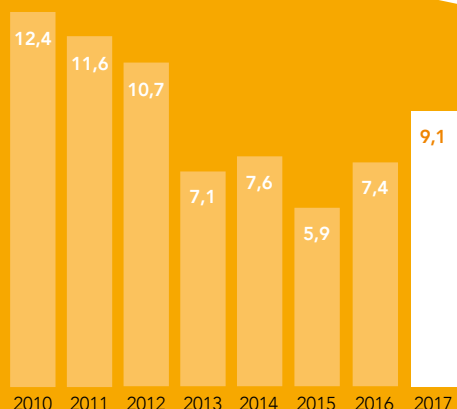
We gaan tijdens deze checks ook het gesprek aan met directies. Dan blijkt meer dan eens dat onze input helpt hun betrokkenheid bij veiligheid te vergroten. Dan ben je op de goede weg.

WAT IS JOUW PERSOONLIJKE DRIJFVEER?

Ik geloof er heilig in dat nul ongevallen in onze sector mogelijk is. Durf ambitieus te zijn!

OP 5 JULI ORGANISEREN WE EEN DAG WAAROP ARBO EN HR SAMEN WERKEN AAN EEN GEZONDE EN VEILIGE WERKOMGEVING. WAAROM IS DAT BELANGRIJK?

Je kunt deze vakgebieden niet los van elkaar zien. Op een prettige manier je carrière doorlopen kan alleen in een gezond werkklimaat. Dat is onze gezamenlijke verantwoordelijkheid, dus pakken we samen die handschoen op.

FREQUENTIE-
INDEX
VERZUIM-
ONGEVALLEN

AANTAL ONGEVALLEN PER 1000 MEDEWERKERS PER JAAR

WOUTER VERHOEVEN

Safety Specialist van Essity Cuijk

WOUTER, VERTEL EENS IETS OVER JEZELF.

Na een opleiding tot integraal veiligheidskundige en middelbaar veiligheidskundige aan de Avans Hogeschool werkte ik een aantal jaar voor een veiligheidsadviesbureau. Ik kwam op allerlei projecten terecht - van de energiesector, de petrochemie en de utiliteitsbouw tot de voedingsmiddelenindustrie – maar verlangde op een gegeven moment naar vastigheid en verdieping. Essity Cuijk bood me vorig jaar die kans.

WAT ZIJN JE EERSTE INDRUKKEN VAN DE PAPIER- EN KARTONWERELD?

Ik ging deze job aan vanwege de uitdagende vraagstukken in de branche op het gebied van veiligheid-gezondheid-milieu en het internationale karakter van het

concern. Mijn verwachtingen komen uit: dit is een leuk bedrijf dat veilig werken erg serieus neemt en hierin continu wil verbeteren.

WAAROP LIGT DAARBIJ DE FOCUS?

Uiteraard is het belangrijkste dat medewerkers na een dag werken veilig en gezond naar huis gaan (zowel op de korte als op de lange termijn). Ik probeer door middel van coaching en advisering het veiligheidsbewustzijn van medewerkers te vergroten en kennis en vaardigheden op het gebied van veiligheid te delen. Het is belangrijk dat medewerkers of afdelingen eigenaarschap tonen voor veiligheidsvraagstukken en de competenties hebben om hiermee aan de slag te gaan. Samen met mijn leidinggevende werken we daar hard aan.

EN JE MISSIE IS GESLAAGD ALS...

...we van jaar tot jaar laten zien dat de organisatie stappen zet op de veiligheidsladder en we een voorbeeldfabriek zijn binnen Essity en de branche op het gebied van veiligheid.

WAT VERWACHT JE VAN DE SAMENWERKING BINNEN HET VERBOND PK?

Ik vind het delen van informatie over incidenten binnen de sector waardevol. Ook safety checks bij andere bedrijven binnen de branche zijn een belangrijke troef: ik vond het prettig om collega's over de vloer te hebben en in gesprek te gaan over veiligheid. Daar leert iedereen van.

ROBERT JESPEERS

HSEQ-manager bij DS Smith Paper De Hoop

ROBERT, VERTEL EENS IETS OVER JE ACHTERGROND.

Na mijn studie Technische Bedrijfskunde aan de universiteit Twente werkte ik bij de Koninklijke Luchtmacht, waarna ik de overstap maakte naar adviesbureau Twynstra Gudde. Sinds 2005 zette ik mij in als verandermanager HSEQ vanuit mijn eigen advies- en interimpraktijk. De meeste tijd bracht ik door in de olie- en gassector (NAM/Shell, ENGIE), maar ook in de overslag, utility en de laatste jaren bij TATA Steel en in de voedingsindustrie. Tot slot geef ik les voor de opleiding tot hogere veiligheidskundige. Vanaf mei vorig jaar ben ik verbonden aan DS Smith Paper De Hoop en stopte ik met mijn adviespraktijk.

WAT ZIJN JE EERSTE INDRUKKEN VAN ONZE SECTOR?

Ik ben van huis uit geen papiermaker, maar heb me de afgelopen maanden een beeld kunnen vormen van de wijze waarop de sector arbo en milieu oppakt. Ik ben daar positief over! De Arbo-catalogus behoort bijvoorbeeld tot de besten in zijn soort. En de collegiale samenwerking tussen de verschillende papier- en kartonbedrijven ken ik enkel terug uit de olie- en gasindustrie. Petje af daarvoor.

WAAROP LIGT BIJ DS SMITH DE FOCUS OP VEILIGHEIDSVLAK?

Die focus bepaal ik natuurlijk niet alleen; daarin heeft ons managementteam en de kring leidinggevendenden eromheen

ook inbreng. Ik zou graag zien dat we de komende tijd voortgang boeken op de DS Smith-standaarden die momenteel worden uitgerold over Europa. Dat geeft veel werk, want op diverse terreinen moeten wij daarvoor 'de puntjes op de i zetten'. Dat vraagt ook veel van onze medewerkers.

WAT VERWACHT JE VAN DE SAMENWERKING BINNEN DE SECTOR?

Ik hoop en verwacht dat we de samenwerking continueren. Wel is het voor mijzelf een aandachtspunt een goede balans te vinden tussen bedrijf en sector, want ook binnen DS Smith gingen de papierfabrieken een soortgelijke samenwerking aan. Ook daar wordt van mij een bijdrage verwacht in de betrokkenheid bij audits en kennisuitwisseling.

KLAAR
VOOR DE
TOEKOMST

MINDER CO₂ IN ATMOSFEER DANKZIJ PAPIERRECYCLING

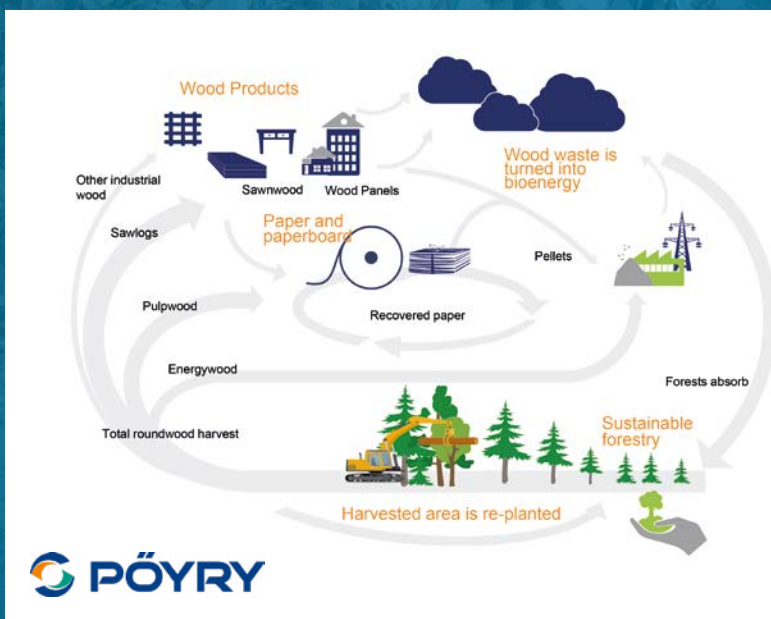

Een opfriscursus biologie: fotosynthese is het bekendste systeem van CO₂-opname (carbon capture). Door CO₂ op te nemen groeien bomen. Europese bossen leggen jaarlijks netto 761 Mton CO₂ vast. Meer dan de helft hiervan draagt bij aan de groei van de totale 'CO₂-opslag' van de Europese bossen. Het resterende deel (347 Mton) blijft opgeslagen in producten die uit bossen voortkomen (zoals papier en karton) en komt pas vrij wanneer deze producten aan het einde van hun levensduur worden verbrand.

De levensduur van biobased producten bepaalt het CO₂-effect!

In iedere kilogram cellulose die een product bevat, zit 1,5 kilogram CO₂ opgeslagen. Die blijft opgeslagen, ook wanneer keer op keer recycling plaatsvindt.

Hoe meer producten van hout en papier in omloop zijn, hoe meer CO₂ blijft vastgelegd. Hoe langer/omvangrijker de recycling loop, hoe groter de CO₂-opslag. Deze opslag is van groot belang voor de reductie van de CO₂-concentratie in de atmosfeer. Pöyry ontwikkelde een methode waarmee het effect van de levensduur van houtgebaseerde producten op de omvang van deze CO₂-opslag wordt berekend.

Time is an element which is hard to deal with in most assessments. In calculating carbon flows, the two biggest problems are perhaps dealing with recycling and time. We have slow carbon loops (forests, soil) where carbon is bound during at least decades. We have fast loops such as European recycling where the whole mass of recycled carbon is exchanged within a few weeks. To make things more difficult, the slow loops and fast loops interact, and recycled 'fast' carbon and virgin 'slow' carbon are combined. This is part of what Pöyry has been focusing on in developing a reasonable, understandable carbon loop method. An item that has clearly arisen is the misunderstanding around the role and properties of the recycling loop. In Europe, about 70 MT of CO₂ is bound at any given moment in paper recovery. However, the specific material in the loop is exchanged fast, in 30-45 days. Still, the carbon storage is permanent, and changing recovery and storage is a means to increase this permanent CO₂ storage.

CSF 5 - HERGEBRUIK EN CIRCULARITEIT

Het grote belang van circulariteit in de papier- en kartonsector is op de voorgaande pagina aangetoond. Niet alleen voor grondstofefficiëntie, maar vooral ook voor het tegengaan van klimaatverandering.

'Hergebruik en circulariteit' is daarom het vijfde icoontraject binnen de CSF-innovatieagenda. De teamleden buigen zich over organisatorische en juridische mogelijkheden om hergebruik en circulariteit van producten van papier en karton te bevorderen. Aspecten hierin zijn ketenverantwoordelijkheid, randvoorwaarden voor circulariteit en meermalig hergebruik. Eén van de belangrijkste aspecten die de circulariteit bepaalt is de kwaliteit van de gerecyclede grondstof: schoon en droog. Welke maatregelen kan

de papierindustrie nemen om circulariteit te bevorderen? Welk mandaat heeft zij in de keten? Welke verantwoordelijkheid kan zij neerleggen bij bijvoorbeeld inkt- en lijmprouducenten?

Ook is het van groot belang het recyclepercentage op de juiste wijze te meten en monitoren. Op dit moment worden recyclepercentages formeel uitgedrukt als percentage ingezameld materiaal ten opzichte van de hoeveelheid die op de markt wordt gebracht (collection rate). Het verdient aanbeveling het hergebruikpercentage (ook wel utilisation rate: het percentage oud papier in nieuw geproduceerd papier) te hanteren als maat voor de daadwerkelijke circulariteit en kwaliteit.

CSF (Creating Sustainable Fibre Solutions) is de innovatieagenda van de VNP. Met icoonteams focussen we daarin op trajecten met de grootste impact. De teamleden zijn (veelal) werkzaam bij papier- en kartonbedrijven.

UPDATES ICOONTRAJECTEN

CSF 1 |

GRONDSTOFFEN VAN DE TOEKOMST

Gebruik van alternatieve grondstoffen is één van de manieren om nieuwe producten en toepassingen te maken en lokale kringlopen te sluiten. Bovendien past dit uitstekend in de duurzaamheidsdoelen die wij onszelf stellen. Het CSF1-team heeft de weg geplaveid door alle succeselementen op de VNP website op een rijtje te zetten: van duurzaamheid tot vergunningen. Vezelleveranciers en geïnteresseerde afnemers van deze bijzondere papiersoorten weten ons nu goed te vinden. De hele keten staat in de startblokken! De technologieontwikkeling gaat ons echter niet snel genoeg. Daarom slaan we de handen ineen en gaan we de uitdaging aan: we willen als Nederlandse papier- en kartonsector gezamenlijk de regie nemen in de verwerking van alternatieve vezels. Zo voorkomen we versnippering en creëren we versnelling.

CSF 2 |

NAAR EEN DUURZAME ENERGIE-VOORZIENING

De energiemarkt staat op z'n kop: hoge energiekosten en het negatieve imago van fossiele brandstoffen schreeuwen om actie. Gelukkig zijn nieuwe duurzame oplossingen voor de energie- en warmtevoorziening beschikbaar. Onze bedrijven werken daar in dit icoontraject samen aan. Diverse initiatieven zagen het levenslicht: Parenco is onderdeel van een consortium dat middels een Green Deal onderzoekt of ultradiepe geothermie in Renkum mogelijk is. Smurfit Kappa

Roermond Papier tekende de intentieverklaring Slim Energienet Roermond, waarmee met restwarmte van het papierbedrijf delen van de stad worden verwarmd. VHP Security Paper gebruikt biogas (geleverd door een lokale boer) in plaats van aardgas in het droogproces. Restwarmte van Neenah Coldenhove (zwembad) en Sappi Maastricht (bioscoop) wordt elders in de gemeente nuttig gebruikt.

CSF 4 |

DOORBRAKEN IN ENERGIEBESPARING

Dit relatief jonge icoonteam kreeg in korte tijd veel voor elkaar. In samenwerking met de knappe koppen van Findest, TGLE en Permanent Beta screende superzoekmachine Igor duizenden artikelen op technologieën die ons kunnen helpen papier te produceren met veel minder energie: zonder water of zonder water te verdampen. Dé weg naar een CO₂-neutrale industrie in 2050! Uit duizenden hits kwamen vijftig veelbelovende technologieën bovendien. Het team, dat met twaalf ideeën verder aan de slag gaat, wil met deze lijst vooral inspireren. Wetenschappers, jongeren, technologie-ontwikkelaars: iedereen met goede ideeën wordt uitgedaagd om de technologie van de toekomst te leveren. Machinebouwer Voith startte reeds en organiseerde onlangs voor ons een workshop *waterless papermaking*. Cargill is de volgende. Wie volgt?

Neem voor meer informatie contact op met Annita Westenbroek (a.westenbroek@vnp.nl)

KLAAR
VOOR DE
TOEKOMST
GASTLES

BLOEDFANATIEKE LEERLINGEN STRIJDEN OM DE LANGSTE

Meer info: papierdaagtjeuit.nl

Dinsdag 20 maart, 7.39 uur. Eelko Pettinga stuurt zijn auto over de Afsluitdijk. Bestemming: Schagen. Drie klassen vmbo-leerlingen (bijna zeventig jongeren) van het Regius College volgen vandaag in het kader van het vak scheikunde de gastles 'Wie maakt de langste' over (werken in) de papier- en kartonsector.

Eelko, vertel eens hoe het eraan toegaat als de leerlingen de klas binnenkomen.

"De docent vertelt kort wat ik kom doen en dan is het podium voor mij. Ik vertel op hoofdlijnen hoe de Nederlandse papier- en kartonsector eruit ziet en doe uit de doeken wat voor bedrijf Huhtamaki is. Ik laat onze graseierdoos zien, ter illustratie van de innovaties waaraan we werken. Ik geef vaker lessen, maar meestal aan volwassenen. Des te leuker om nu eens voor een groep jonge honden te staan.

Hoe ziet de gastles eruit?

Om te beginnen vertel ik hoe hightech het eraan toegaat in onze sector: de diversiteit aan techniek, machines die op elkaar reageren, nieuwe snuffjes. Ook speel ik in op de laboratoria die we hebben, de les is tenslotte onderdeel van het vak scheikunde. Daarna laat ik ze los op het practicum. In groepen van zes maken ze met behulp van pastamachines een zo'n lang mogelijk stuk papier.

Aan de hand van de gedetailleerde handleiding kunnen de groepen leerlingen zelfstandig aan de slag. De klasse-assistent en ik lopen rond om hand- en spandiensten te verrichten.

Hoe gaat zelf papier maken in z'n werk?

Het gehele proces van papier produceren bootsen ze na: pulp maken van oude kranten, het papje op het doek aanbrengen en persen door aan de pastamachines te draaien. Ze beoordelen het eindresultaat op scheuren, sterkte en lengte. Alleen door samenwerking brengen ze het tot een goed einde. De onderlinge strijd is groot, ze zijn bloedfanatiek vanwege het competitie-element! Het eindresultaat is vaak uitstekend: ik heb stukken papier voorbij zien komen van meer dan een halve meter.

Als de rust is teruggekeerd, volgen een film en quiz over papier maken. De leerlingen zitten aan de buis gekluisterd. De quiz blijkt goed te doen. Het tempo is hoog, want na 45 minuten is de les ten einde.

Volgend jaar weer?

Dit smaakt zeker naar meer. Het is heel tof om jongeren op deze manier in contact te brengen met onze bedrijfstak. Ze zien en horen van alles over een sector waar ze op voorhand weinig van wisten. Dat geeft veel voldoening.

EELKO PETTINGA

Eelko Pettinga is parttime operator bij Huhtamaki in Franeker. Daarnaast is hij BHV- en EHBO-instructeur, brandweerdocent en is hij zelfstandig ondernemer.

OOK EMMA BROUWER (DOCENT NATUURKUNDE & SCHEIKUNDE OP HET REGIUS COLLEGE) IS ENTHOUSIAST.

De gastlessen zijn een link naar het dagelijks leven. Leerlingen leren van de gastdocent hoe het werkzame leven eruit ziet. Ook horen en zien ze wat ervoor nodig is om een bruikbaar materiaal te creëren. In dit geval was het bovendien heel leuk om te zien dat krantenpapier elke keer weer opnieuw gebruikt kan worden.

De leerlingen vinden de les te gek, met name omdat zij zelf aan de slag gaan om karton te maken. Het wedstrijd-element doet de leerlingen bruisen van energie en ze zijn zeer gemotiveerd om de opdracht samen tot een goed einde te brengen.

Als de mogelijkheid bestaat, schrijven we ons volgend jaar weer in voor deze les!

KLAAR
VOOR DE
TOEKOMST

JUBILEUMJAAR KCPK IN TEKEN VAN 'ATLAS 2028'

Hoera: het Kenniscentrum Papier en Karton (KCPK) bestaat twintig jaar. Ook in dit feestjaar streeft het KCPK ernaar de technologische kennis van papier- en kartonbedrijven te versterken en een positieve bijdrage te leveren aan hun concurrentiepositie. De programma's Vezelgrondstoffen, Technologie & procesvoering en Eindproducten spelen een belangrijke rol: ze hebben een heldere focus en een groot industrieel belang. De activiteiten zijn onderverdeeld in thema's per werkgebied en worden uitgevoerd via de scannen-scouten-studie-samenwerken-benadering*.

VEZEL- GRONDSTOFFEN

THEMA 1

GARANTSTELLING BESCHIKBAARHEID VEZELGRONDSTOFFEN

Hoe kan de toekomstige grondstofvoorziening en -kwaliteit op basis van hout- en oudpapiervezels aangevuld met vezels uit nieuwe bronnen gegarandeerd worden? De basis hiervan is inzicht verkrijgen in de samenstelling van nieuwe vezelbronnen en de ontwikkeling van isolatie-, fractioneer- en conversietechnologieën. KCPK levert de komende jaren een actieve bijdrage aan nieuwe technologieën voor de verwerking van alternatieve vezelbronnen.

THEMA 2

EFFICIËNTE EN EFFECTIEVE INZET VAN GRONDSTOFFEN

Voor de inzet van grondstoffen wordt uitgegaan van *fit for purpose*. De grondstoffen worden passend gemaakt aan de gewenste productkwaliteit en verwerkt met zo laag mogelijk energieverbruik en minimale vezelbeschadiging. In de toekomst moet biomassa volledig en efficiënt worden benut. Praktisch gezien hebben oudpapierverwerkende bedrijven intussen voor nagenoeg alle nevenstromen nuttige toepassingen gevonden. Vaak is er echter ruimte voor verhoging van de opbrengsten hiervan. Naast optimale inzet van de vezels moeten ook andere componenten van de grondstof in de toekomst een functie met maximale waarde krijgen. Hieronder vallen naast fines en kunststoffen opgeloste delen zoals hemicellulose en suikers, lignine en planteninhoudsstoffen.

TECHNOLOGIE & PROCESVOERING

THEMA 1

EFFICIËNTE PROCESVOERING

Dit thema omvat procesinnovaties om zo resource-efficiënt mogelijk te kunnen produceren, met als resultaat een energie-efficiënt productieproces. Leidraad is de methodiek *trias energetica*: terugginging van de energievraag, verhoging van de interne energiebenutting en duurzame energieopwekking. De focus ligt op drogen als meest energie-intensieve procesonderdeel. Warmte-integratie gaat om de koppeling van warmtebronnen en warmtegebruikers om het specifiek en finaal energieverbruik te minimaliseren. Door veranderingen op de energiemarkt is de inzet van elektriciteit in het productieproces kosteneffectief mogelijk. Elektrificatie en de toepassing van nieuwe (droog)technieken gebaseerd op microgolf en ultrageluid liggen binnen handbereik. Zij maken het bestaande proces efficiënter en flexibeler door de veel grotere selectiviteit en kortere responstijden.

THEMA 2

ENERGIE- EN KOOLSTOFARME PAPIERPRODUCTIE 2028

Dit thema richt zich op technologieën die papier- en kartonbedrijven op eigen terrein kunnen toepassen en tot significante energiebesparing leiden. Daarnaast is er focus op technieken die CO₂-emissies rechtstreeks reduceren of onze sector zelfs kunnen omvormen tot een CO₂-sink.

*Zie VNP-jaarverslag 2016 voor een toelichting op deze benadering

ATLAS 2028

Dit project verzamelt en beoordeelt technologieën die het theoretisch mogelijk maken om (bij sectorbrede toepassing) papier en karton te produceren met 75 procent minder energie/CO₂-emissie. De focus ligt op ontwikkelingen die uiterlijk in 2028 minimaal op kleine industriële schaal geïmplementeerd kunnen worden. De resultaten worden gepresenteerd tijdens een jubileumbijeenkomst op 1 november als volledig overzicht bestaande uit factsheets van de afzonderlijke technologieën.

EIND-PRODUCTEN

THEMA 1 MATERIALEN

Binnen dit thema staan producteigenschappen van papier en karton als ze van de machine afkomen centraal. Zo werkt KCPK aan lichtgewicht materialen waarmee dezelfde of verbeterde (sterkte-) eigenschappen bereikt worden met minder materiaal. Deze generieke trend is voor alle bedrijven relevant. Daarnaast is het verkrijgen van barrière-eigenschappen een belangrijk werkgebied. Dat leidt tot papier en karton met unieke eigenschappen dankzij nieuwe biobased hulpstoffen en verwerkingsprocessen. Verder voegt KCPK door middel van oppervlaktebehandelingen aanvullende functionaliteiten toe aan papier en karton voor bijvoorbeeld verlengde houdbaarheid van bloemen en voedsel (actief papier).

THEMA 2 TOEPASSINGEN

Dit thema beslaat producttoepassingen die doorgaans verderop in de keten plaatsvinden. KCPK werkt aan laminaten/multilayers: dat wil zeggen combinaties van papier en karton en andere (bio) materialen, op zo'n manier dat ze nog optimaal te recyclen zijn. Ook kunnen aanvullende functionaliteiten toegevoegd worden via bedrukkingen voor bijvoorbeeld track & trace-opties (zogenaamde intelligente materialen). In alle gevallen spelen ketenoptimalisatie en de overall bijdrage aan recyclability en circulariteit een grote rol.

1 NOVEMBER 2018

Op 1 november viert het KCPK zijn twintigjarig bestaan met een groot evenement rond het project Atlas 2028. Er is een interessant programma: de resultaten van het project worden gepresenteerd en de Young Talent Award & Innovatie Award worden uitgereikt. Daarnaast verschijnt die dag een roadmap voor samenwerkingsprojecten tot 2028. Tot ziens op 1 november!

LOBBY- UPDATE

Iedere week doen we in een lobbyoverzicht aan de directies van Nederlandse papier- en kartonbedrijven verslag van de voor onze sector relevante zaken die spelen in Den Haag en Brussel. In dit overzicht een bloemlezing.

2017 MAART

De onderhandelingen over 9 PJ energiebesparing bevinden zich in de eindfase. De onderwijsinspectie beoordeelt De Papierschool over de hele linie als voldoende. De sectorale gedragscode *Eén doelstelling: nul ongevallen* verschijnt en helpt bedrijven een heldere visie op veilig werken te formuleren. Staatssecretaris Dijkema is ambitieuzer dan haar Europese collega's als het om ETS-rechten gaat: ze wil flink reduceren. De VNP grijpt het Grondstoffenakkoord aan om de ambities uit onze innovatieagenda voor het voetlicht te brengen: valorisatie en implementatie zijn toverwoorden. Het startschot van de Britse uittreding uit de EU klinkt; het proces neemt naar verwachting twee jaar in beslag.

2017 APRIL

Er is een akkoord over 9 PJ energiebesparing. We staan voor een grote uitdaging: 116 bedrijven – verdeeld over vele sectoren – moeten hun energieverbruik flink verlagen. Lukt dat niet, dan dreigt wetgeving. De VNG en de verpakkende industrie evalueren de pilot over inzameling en recycling van drankenkartons. Onderzoeksbureau *Quintel* schrijft dat 'in de toekomst alleen nog meermalige verpakkingen worden gebruikt'. De VNP benadrukt de kansen die dat onze sector biedt. Ondertussen schuift de gemeente Amsterdam de introductie van de Ja-/Ja-sticker voor zich uit.

2017 MEI

Acht hoogbegaafde jongeren bijten zich vast in de uitdaging van ons CSF4-team: hoe maken we papier zonder water of zonder het te verdampen? Samen met andere slimmeriken presenteren zij hun ideeën tijdens de ledenvergadering op 30 mei. De overheid gaat in gesprek met producenten van vochtige doekjes om verstopping van het riool te voorkomen. Tien Haagse ambtenaren bezoeken onze sector in het kader van onderzoeken naar minerale oliën. Op initiatief van de Partij voor de Dieren neemt de Tweede Kamer een motie over een verbod op Bisfenol A aan.

2017 JUNI

Consumentenwaakhond *foodwatch* eist van minister Schippers maatregelen om de samenleving te beschermen tegen minerale oliën. De overheid roept *transitieteams* in het leven die in het kader van het Grondstoffenakkoord werken aan versnelling van de circulaire economie. Halverwege de maand zetten 116 bedrijven hun handtekening onder het 9 PJ-addendum. *Energie Beheer Nederland* presenteert de kansen voor ontwikkeling van de gas- en energiesector. Een greendeal 'geothermie' speelt daarin een belangrijke rol.

2017 SEPTEMBER

PostNL geeft aan samen met onze sector te willen werken aan duurzaamheid. Ze ziet kansen op het gebied van retour- en omverpakkingen. China stelt een importverbod in voor ongesorteerd afval, waaronder papier en karton. De onderhandelingen over een nieuw kabinet bevinden zich in de eindfase. In Brussel naderen de onderhandelingen over ETS de eindstreep. Ambassadeurs van onze sector wonen een training bij die hen opleidt tot docent van de gastles over onze sector. Op Springtij (Terschelling) vertelt onze sector een inspirerend verhaal. Duurzaamheidsgoeroes diskwalificeren zich door massaal weg te blijven.

2017 OKTOBER

Het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken laat een eenzijdige quick scan uitvoeren naar de impact van verduurzamingsplannen. Voor recycling is bijvoorbeeld geen aandacht. Spijtig, want zo komt de milieuwinst daarvan beperkt tot uiting. De vlag kan uit: we hebben een nieuw kabinet van VVD, CDA, D66 en Christen-Unie. Een van de eerste wapenfeiten is de aankondiging van een nieuw klimaat- en energieakkoord. Ook de afhankelijkheid van gas uit Groningen moet omlaag. Machinebouwer Voith is onder de indruk van onze CSF4-ambitie: het team onder leiding van René Kort steelt de show tijdens een bijeenkomst met R&D'ers van de Duitse multinational.

2017 NOVEMBER

Alle bedrijven in onze sector dienden op tijd hun energiebesparingsplannen in. We waren bovendien niet zuinig: 21 procent meer plannen dan strikt noodzakelijk werden aangekondigd. Onder leiding van *Findest* start deze maand een hackaton artificial intelligence. Zoekmachine Igor genereert driehonderd abstracts die mogelijk bijdragen aan de uitdaging – papier maken zonder water (te verdampen) – waar onze sector voor staat. De minimumprijs van 18€/ton voor CO₂ die in het regeerakkoord is opgenomen mag niet leiden tot een ongelijk speelveld met andere landen. De inzameling van drankenkartons loopt als een trein: 97 procent van de gemeenten doet eraan mee.

2017 DECEMBER

CEPI viert met *Sense the Future* haar jaarlijkse paperweek. Ook worden de PPI Awards uitgereikt: DS Smith en Smurfit Kappa vallen in de prijzen. Minister Wiebes trapt het klimaatakkoord 2018 af: samen met bedrijven en de milieubeweging maakt hij afspraken over manieren om de CO₂-uitstoot terug te dringen. Veel bedrijven ontvingen van RVO.nl inhoudelijke vragen over hun energiebesparingsplannen.

2018 JANUARI

Onze sector *challenges* studenten van de Avans Hogeschool in Den Bosch om na te denken over manieren om inzameling van oud papier in hoogbouw kunnen stimuleren. Dat doen we samen met onder andere PRN, papierenkarton.nl en Vouwkarton Platform. RVO.nl komt met nieuws over de energiebesparingsplannen: er is extra inspanning nodig om de doelstelling van 9 PJ te halen. Onze sector komt 10-15 procent tekort. Minister Wiebes schrijft tweehonderd grote bedrijven een brief waarin hij hen sommeert binnen vier jaar te stoppen met gas uit Groningen.

2018 FEBRUARI

De VNP trekt samen met collega-branches op om oplossingen te vinden voor de *gasuitdaging* waar onze sector voor staat. We leunen niet achterover: samen met de energiecoördinatoren werken we aan een reactie op de brief van Wiebes. Ook dwingen we er bij de overheid op aan de verantwoordelijk van Den Haag bij het slagen van deze missie niet uit het oog te verliezen. Ondertussen nodigen we de minister uit onze ledenvergadering bij te wonen.

2018 MAART

De onderhandelingen over het Klimaatakkoord gaan nu dan echt van start: minister Wiebes is er klaar voor. Wij trappen de totstandkoming van een CO₂-afscheidsagenda af met een bijeenkomst met de knappe koppen van Pöyry. We spreken met D66-Kamerlid Jessica van Eijs over milieudossiers en de circulaire economie. Haar beeld van onze sector is positief. Er komt een nieuw voorstel over herziening van de waterschapsbelasting. Gaswinning in Groningen blijft de gemoederen bezighouden: minister Wiebes maakt bekend de gaskraan volledig dicht te draaien.

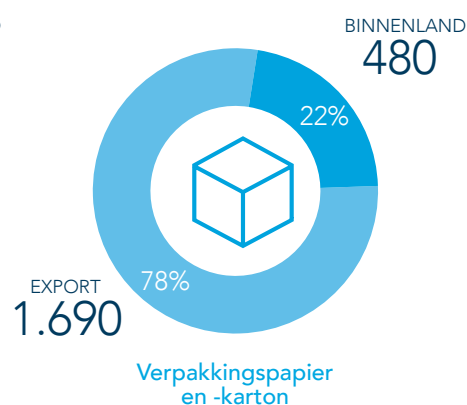
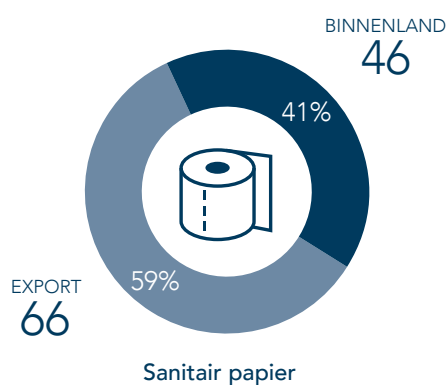
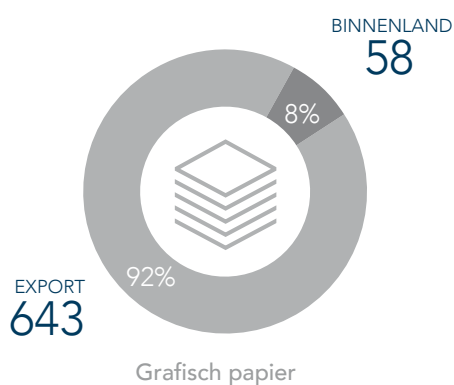
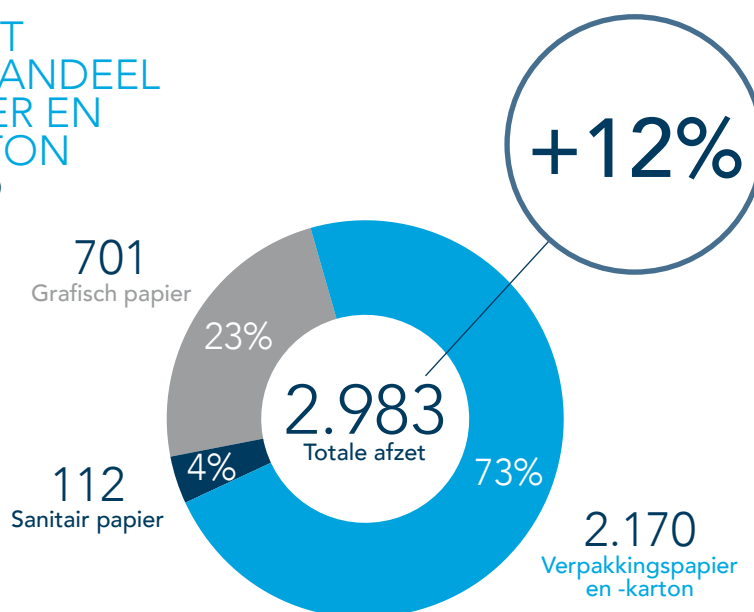
2018 APRIL

Mooi nieuws: de MEE-sectoren halen de 9 PJ energiebesparingsopgave! Onze sector scoort op alle fronten positief. De subsidieregeling 'praktijkleren' verloopt binnenkort; onze sector bepleit verlenging van de regeling, die werkgevers stimuleert praktijk- en werkleerplaatsen aan te bieden. Om de CO₂-reductiedoelen in 2030 en 2050 te halen is samenwerking essentieel. Het CSF4-team geeft het goede voorbeeld met een case over terugwinning van zetmeel uit proceswater.

SECTOR IN CIJFERS 2017

AFZET EN AANDEEL PAPIER EN KARTON

(x 1.000 ton)

ALGEMENE CIJFERS

2017
2016

Omzet
x 1 mln Euro

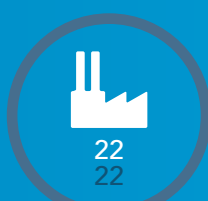
Afzet
x 1.000 ton

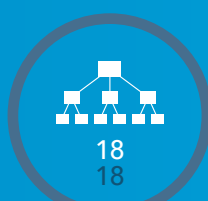
Capaciteit
x 1.000 ton

Werknemers

Fabrieken

Concerns

Machines

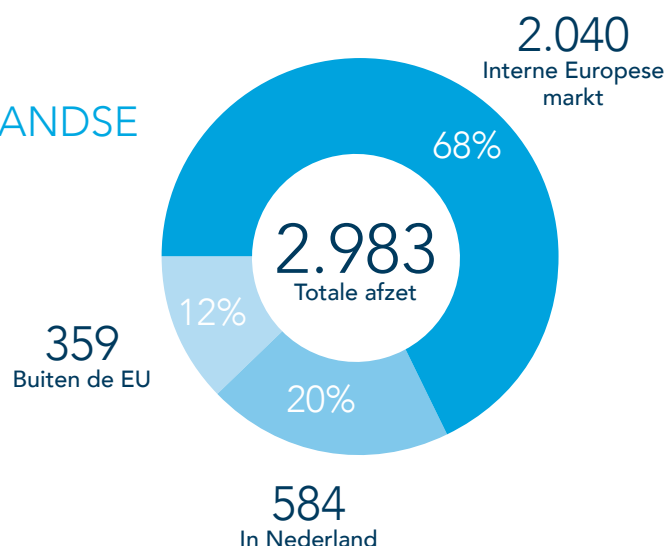
TOTALE OMZET IN NEDERLAND

(x 1 mln Euro)

1.859

TOTALE NEDERLANDSE AFZET

(x 1.000 ton)

AFZET EN AANDEEL SECTOREN EN PRODUCTGROEPEN

	2017	2016	+/-
 Grafische soorten	701	725	-3%
 Verpakkingspapier/karton	2.170	1.834	18%
 Sanitair papier	112	112	0%
Totaal (x 1.000 ton)	2.983	2.671	12%

AFZET VAN DE NEDERLANDSE PAPIER- EN KARTONSECTOR 2005-2017

	Grafisch papier				Verpakkingspapier/karton				Sanitair papier						
	Afzet	Binnenland		Export	Afzet	Binnenland		Export	Afzet	Binnenland		Export			
2005	1.352	290	21%	1.062	79%	1.994	613	31%	1.381	69%	125	64	51%	61	49%
2010	967	158	16%	809	84%	1.774	520	29%	1.254	71%	118	48	41%	70	59%
2011	946	123	13%	823	87%	1.681	474	28%	1.207	72%	121	49	41%	72	59%
2012	924	94	10%	830	90%	1.713	446	26%	1.267	74%	124	50	40%	74	60%
2013	925	91	10%	834	90%	1.743	438	25%	1.305	75%	116	45	39%	71	61%
2014	891	71	8%	820	92%	1.760	455	26%	1.316	74%	116	43	37%	73	63%
2015	744	64	9%	680	91%	1.786	438	25%	1.348	75%	113	42	37%	71	63%
2016	725	71	10%	654	90%	1.834	448	24%	1.386	76%	112	41	37%	71	63%
2017	701	58	8%	643	92%	2.170	480	22%	1.690	78%	112	46	41%	66	59%

(x 1.000 ton)

INDEX AFZET/OMZET

	Afzet	Index	Omzet	Index
2005	3.471	100	1.910	100
2010	2.859	82	1.777	93
2011	2.748	79	1.906	100
2012	2.761	80	1.813	95
2013	2.784	80	1.786	94
2014	2.767	80	1.809	95
2015	2.643	76	1.737	91
2016	2.671	77	1.693	89
2017	2.983	86	1.859	97

(Afzet x 1.000 ton; Omzet x 1mln Euro)

BELANGRIJKSTE EXPORTLANDEN

Duitsland	687	29%
België	241	10%
Verenigd Koninkrijk	236	10%
Frankrijk	236	10%
Polen	158	7%
Italië	138	6%
Verenigde Staten	95	4%
Spanje	75	3%
Tsjechië	58	2%
Oostenrijk	44	2%
Afrikaans continent	44	2%
Zweden	40	2%
Overig	347	13%

Totaal **2.399** **100%**
(x 1.000 ton)

PRODUCTIE PAPIER EN KARTON IN DE EU-LANDEN (CEPI)

Duitsland	22.920	1,3%
Finland	10.277	1,3%
Zweden	10.260	1,6%
Italië	9.071	2,1%
Frankrijk	8.021	0,5%
Spanje	6.218	0,0%
Oostenrijk	4.860	-2,9%
Polen	4.747	2,2%
Verenigd Koninkrijk	3.853	4,7%
Nederland	2.983	11,7%
Portugal	2.215	1,3%
België	2.023	-2,6%
Noorwegen	1.101	0,3%
Tsjechië	908	14,5%
Hongarije	788	0,0%
Slowakije	749	-3,0%
Slovenië	748	1,1%
Roemenië	529	-3,0%

Totaal CEPI **92.271** **1,5%**
(x 1.000 ton)

GEMIDDELDE OUD-
PAPIERPRIJZEN 'BONT'
(in €/ton)

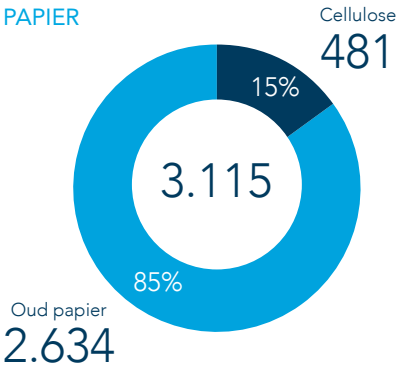
2010	108
2011	134
2012	105
2013	92
2014	90
2015	94
2016	113
2017	129

GEMIDDELDE
CELLULOSEPRIJZEN
(in US\$/ton)

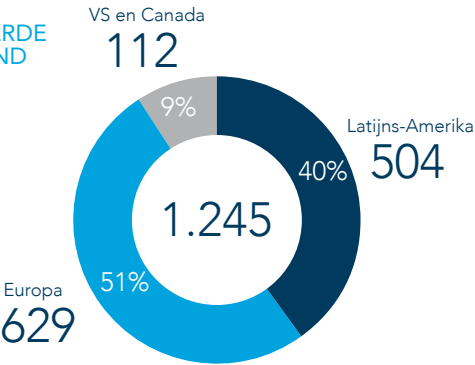
NBSK	BEKP
930	843
960	810
814	751
858	791
929	733
851	782
804	680
884	818

INZET VERSE VEZEL/OLD PAPIER
IN NEDERLAND
(x 1.000 ton)

CELLULOSE	OLD PAPIER
515	2.206
471	2.159
537	2.140
520	2.206
544	2.209
474	2.232
485	2.285
481	2.634

HERKOMST GEÏMPORTEERDE
CELLULOSE IN NEDERLAND
(x 1.000 ton)

NATUURLIJK PAPIER EN KARTON

Papierenkarton.nl communiceert over - hoe kan het ook anders - papier en karton. Via de geheel vernieuwde website, lezingen, artikelen, diverse uitgaven en social media (Twitter, Facebook en Pinterest) wordt een breed publiek geïnformeerd over de duurzame en gebruiksvriendelijke eigenschappen van onze materialen en daarvan gemaakte producten. Centraal in de boodschap staan de onderwerpen *Renew* en *Recycle*, de ijzersterke troeven van papier en karton. Ook de campagne van Papierenkarton.nl draait om deze begrippen. Zij bestaat uit vier elementen: de brochure *Mythen en Feiten*, een reeks advertenties, een animatiefilm en een anti-greenwashingactie.

De boodschap van de campagne is positief van aard. Mede dankzij papierproductie groeit het Europese bos. De afgelopen tien jaar groeide het Europese bosoppervlak met de omvang van Nederland. Van het in ons land op de markt gebrachte papier en karton wordt maar liefst 86 procent gerecycled. En het nieuw in Nederland vervaardigde papier en karton bestaat voor 85 procent uit oud papier. Cijfers waar geen ander communicatie- en/of verpakkingsmateriaal aan kan tippen. In de brochure *Mythen en Feiten* wordt een en ander uitgelegd met verwijzing naar bronnen en onderzoek. Die zijn weer op de website in te kijken. De advertenties zijn te downloaden via www.papierenkarton.nl en zijn ontworpen om te worden geplaatst in kranten en tijdschriften. De animatiefilm is eveneens op de website te vinden.

Helaas bestaan nog altijd vooroordelen over papier en karton. Zo worden de materialen geregeld in verband gebracht met het verdwijnen van bossen. Papierenkarton.nl ontwikkelde daarvoor een anti-greenwashingcampagne. Bedrijven worden aangeschreven en gewezen op de feiten: papier en karton zijn juist milieuvriendelijk en dé materialen voor een circulaire economie.

NATUURLIJK PAPIER EN KARTON!

Afbeelding downloaden? Ga naar papierenkarton.nl/natuurlijk-papier-karton/advertenties/

WE SCHRIJVEN EEN PRACHTIG VERHAAL

INNOVATIE & DUURZAAMHEID IN DE NEDERLANDSE PAPIER- EN KARTONSECTOR

www.vnp.nl

Onze sector schrijft een prachtig verhaal dat aansluit op de thema's die hot zijn in de politieke arena. Duurzaam innoveren, veilig werken, CO₂-reductie, recycling en energiebesparing zijn in Den Haag en Brussel het gesprek van de dag. Wij werken eraan. Geven het goede voorbeeld. Laten fraaie prestaties zien.

Ons verhaal verdient een groot publiek. Daarom ontwierpen we een waaier, waarin acht onderwerpen waarmee wij ons gezamenlijk bezighouden worden toegelicht. In gesprekken die we voeren met Kamerleden, Europarlementariërs, gedeputeerden of beleidsmedewerkers fungeert hij als visitekaartje van de sector.

De onderwerpen die we in de waaier belichten, vind je integraal op deze pagina's.

DUURZAME INNOVATIES

Bomen groeien onbezorgd dankzij karton

In droge, warme gebieden planten bomen zich moeizaam voort. Zaden overleven niet vanwege de felle zon en de slechte grondkwaliteit. Langzaam verdwijnt de begroeiing, die een cruciale rol speelt bij het tegengaan van erosie, vasthouden van water en de opname van CO₂.

De 'Cocoon' doet daar iets aan: een kartonnen constructie waarin bomen de eerste kritieke maanden van hun leven onbezorgd groeien. Zo ontstaat beschutting en herstelt de natuur zich. Dankzij karton!

Kartonnen festivaltent

Festivals zijn booming en duurzaamheid speelt een steeds prominenter rol. De Kartent combineert het beste van die werelden. Slapen in een kartonnen tent tijdens Mysteryland of Pinkpop: koel, comfortabel, droog en veilig. Na afloop wordt de tent gerecycled. Zo wordt de enorme bend die na afloop ontstaat voorkomen en recycling gestimuleerd.

Duurzame E-commerce

Samen met RVO.nl en Thuiswinkel.org stelde de VNP een handleiding op die webwinkels ondersteunt bij de overstap op zo duurzaam mogelijke verpakkingen. De handleiding bevat goede voorbeelden en tips waarmee webshops direct aan de slag kunnen.

➤ PAPIER EN KARTON
ZIJN CRUCIAAL IN EEN
SAMENLEVING DIE
VERDUURZAAMT

AFVAL? GRONDSTOF!

Reststromen van anderen zijn een potentiële grondstof voor ons. Zo sluiten we lokale kringlopen op duurzame wijze en openen we deuren naar nieuwe producten. Een paar voorbeelden:

Eierdoos van gras

Kartonproducent Huhtamaki maakt een eierverpakking die voor 50 procent uit grasvezels bestaat. Deze innovatieve verpakking ligt sinds enige tijd in de supermarkt en past in het op verduurzaming gerichte beleid van dit bedrijf en onze sector.

Vezels uit tomatenplanten

Schut Papier slaagde erin samen met telers, kenniscentra en onderzoeksinstituten de vezels van tomatenplantstengels te verwerken tot stijlvol papier.

Toiletpapier uit drankenkartons

WEPA Nederland (voorheen Van Houtum) nam in 2016 een omni-pulper in gebruik die etikettenpapier en drankenkartons verwerkt tot geschikte vezels voor sanitair papier.

➤ EEN EIERDOOS
VAN 50 PROCENT
GRAS LIGT IN DE
SUPERMARKT

KOM BIJ ONS WERKEN

Ruim vierduizend professionals werken met heel veel plezier in onze branche. Nederland kampt echter met een grote tekort aan jong, technisch personeel. Dat merken wij ook: het kost grote moeite opvolgers te vinden voor medewerkers die afscheid nemen.

Daarom starten we een campagne: papier daagt je uit! In een gastles maken leerlingen met een (v)mbo-techniekprofiel kennis met werken als operator in de wereld van papier en karton. Een ongelooflijk boeiende baan, waarin je je op technisch vlak helemaal kunt uitleven.

Want of het om een job of stage gaat: we hebben de komende jaren veel jong talent nodig. Bij ons zijn zij van harte welkom!

➤ ONZE SECTOR IS
EEN WALHALLA
VOOR TECHNISCH
TALENT

DOORBRAGEN IN ENERGIEBESPARING

Onze sector is goed in energie besparen: de afgelopen jaren reduceerden we het energieverbruik met 33 procent. We zijn druk bezig de resterende energiebehoefte te verduurzamen.

Onze ambitie om in 2050 de CO₂-emissie met 95 procent te verminderen, daagt ons uit te speuren naar radicale wijzigingen in het proces.

Dat kunnen we niet alleen. We vragen wetenschappers, studenten, technologen en onderzoekers met ons mee te denken.

Een eerste succes was een event in het voorjaar van 2017: talloze vormen van 'papier maken van de toekomst' werden aan onze sector gepresenteerd. Dat inspireert en smaakt naar meer.

➤ OOK UW
IDEEËN ZIJN
WELKOM

NAAR NUL ONGEVALLEN

In onze sector werken we samen met de vakbonden aan veiligheid. We zorgen voor kennisuitwisseling, zodat we elkaar versterken op arbogebied. Dat doen we door middel van safety checks: bedrijfsbezoeken waarbij een specialist uit de branche een collega-bedrijf bezoekt en advies uitbrengt op het gebied van veilig werken.

Deze werkwijze is succesvol, omdat bedrijven advies krijgen van iemand die bekend is met de bedrijfssituatie en werkt onder soortgelijke omstandigheden. De afgelopen jaren daalde het aantal ernstige ongevallen fors en zijn we uitgegroeid tot de veiligste sector binnen de maakindustrie.

➤ **NUL ONGEVALLEN IS ONS ULTIEME DOEL, WANT IEDER ONGELUK IS ER ÉÉN TEVEEL**

AFSCHEID VAN CO₂

We gaan voor 95 procent CO₂-reductie. Daarom zoeken we continu naar kansen, zowel binnen als buiten onze sector. Biogas is één van onze troeven. Dit wordt omgezet in warmte en elektriciteit en gebruikt in het productieproces. Het resultaat: een flinke afname van aardgasverbruik.

Ook ultradiepe geothermie is een must: aardwarmte wordt benut om onze energievoorziening te verduurzamen. Ultradiepe geothermie past qua temperatuur uitstekend bij de warmtevraag van onze sector. Daarnaast leveren we restwarmte aan de stad (Maastricht) en het zwembad (Eerbeek).

➤ **SAMEN MET KETENPARTNERS GAAN WE VOOR AARDGAS-ONAFHANKELIJKHEID**

ZUINIG OP WATER

De laatste tien jaar nam onze waterinname per ton product met 40 procent af. Gezuiverd water zetten bedrijven opnieuw in hun productieproces in of geven het terug aan de natuur. We streven naar volledige sluiting van de waterkringloop.

Een voorbeeld: in Gelderland werken drie papierbedrijven gezamenlijk op geavanceerde wijze aan waterzuivering. Uit het afvalwater winnen zij energie en grondstoffen voor bijvoorbeeld bioplastics.

➤ **WATER GAAT SCHONER DE NATUUR IN DAN DAT HET ERUIT KOMT**

KAMPIOEN RECYCLING

Nederland is Europa's beste op het gebied van papierrecycling. Nergens wordt meer papier en karton opgehaald en hergebruikt dan in ons land. En het mooie is: papier gaat oneindig mee.

Recycling betekent duurzame inzet van materialen en vrijwel geen afval, zorgt voor afname van energie- en chemicaliënverbruik en vergroot de betrokkenheid van consumenten bij verduurzaming.

➤ **RUIM 80 PROCENT VAN HET NEDERLANDSE PAPIER EN KARTON WORDT GEMAAKT VAN OUD PAPIER**

WIE IS WIE?

Op deze pagina leest u welke collega zich met welk onderwerp bezighoudt.
Op pagina 31 staan hun contactgegevens.

ALTERNATIEVE GRONDSTOFFEN

Annita Westenbroek

ARBO EN VEILIGHEID

Erwin Heijnsbroek

BIOBASED ECONOMY

Annita Westenbroek

CEPI - CONFEDERATION OF EUROPEAN PAPER INDUSTRIES

Gerrit Jan Koopman

CIRCULAIRE ECONOMIE

Gerrit Jan Koopman

COMMUNICATIE

Rutger van Dijk

CSF (INNOVATIE-AGENDA & ICOON-TRAJECTEN)

Annita Westenbroek

DUTCH BIOREFINERY CLUSTER (DBC)

Annita Westenbroek

ENERGIE

Corneel Lambregts

FINANCIËN & ADMINISTRATIE

Kees Dieben

GASTLES 'WIE MAAKT DE LANGSTE'

Rutger van Dijk

GRONDSTOFFEN EN RECYCLING

Corneel Lambregts

HUMAN TALENT AGENDA (HTA)

Jan Pille

COUNCIL OF FOREST AND PAPER ASSOCIATIONS

Gerrit Jan Koopman

INDUSTRIEBELEID

Gerrit Jan Koopman

INNOVATIESTRATEGIE EN -FINANCIERING

Gerrit Jan Koopman

MILIEU

Corneel Lambregts

ONDERZOEK & ONTWIKKELING

Arie Hooimeijer

ONDERZOEK & ONTWIKKELING - INNOVATIE EN NANOTECHNOLOGIE

Arie Hooimeijer

ONDERZOEK - INTERNATIONALE SAMENWERKING

Sanne Tiekstra

ONDERZOEK - VEZELGRONDSTOFFEN, RESTSTROOMVERWAARDING EN BIOREFINERY

Michiel Adriaanse

ONDERZOEK - TECHNOLOGIE EN PROCESVOERING

Casper van Wijck

ONDERZOEK - ENERGIE

Moreno Jochems

ONDERZOEK - ENERGIEBESPARENDE TECHNOLOGIEËN

Moreno Jochems

ONDERZOEK - TOEPASSINGEN EN MATERIALEN

Sanne Tiekstra

ONDERZOEK - MULTIMATERIALEN EN RECYCLABILITY

Ana Mafalda Gomes

ONDERZOEK - VERPAKKINGEN & KETENKANSEN

Anouk Dantuma

ONDERZOEK - PAPIERTUIN

Anouk Dantuma

OUD PAPIER

Gerrit Jan Koopman

PAPIERENKARTON.NL

Erik Timmermans

PAPIER RECYCLING NEDERLAND (PRN)

Hielke van den Brink

POSITIONERING

Rutger van Dijk

PLATFORM TD

Casper van Wijck

PLATFORM VEZEL-GRONDSTOFFEN

Michiel Adriaanse

PLATFORM TECHNOLOGIE & PROCESVOERING

Arie Hooimeijer

PLATFORM EINDPRODUCTEN

Sanne Tiekstra

SAMENWERKING RVO.NL

Corneel Lambregts

STANDAARDISATIE (NEN, FSC EN CERTIFICEREN)

Corneel Lambregts

STATISTIEKEN

Frouke Boerema

TRAINING & OPLEIDING

Jan Pille

VERBOND PAPIER EN KARTON

Erwin Heijnsbroek

VERENIGINGSZAKEN

Gerrit Jan Koopman

VERPAKKINGEN (EU-DIRECTIVE)

Corneel Lambregts

VERPAKKINGEN (RAAMOVEREENKOMST)

Corneel Lambregts

VERPAKKINGEN (TRENDS)

Sanne Tiekstra

VISIE EN STRATEGIE

Gerrit Jan Koopman

VOEDSELVEILIGHEID & MINERALE OLIËN

Corneel Lambregts

WATERPLATFORM

Michiel Adriaanse

MEDEWERKERS & BESTUUR

VNP

BESTUURSLEDEN

Henk van Houtum
(voorzitter)

Jo Cox
(vicevoorzitter)
Smurfit Kappa

Jeroen Alkemade
Neenah Coldenhove

Miklas Dronkers
Crown Van Gelder

Math Jennekens
Sappi

Henk Lingbeek
DS Smith

Dirk Schut
Smart Packaging Solutions

Henri Vermeulen
Smurfit Kappa

Geert Wassens

ERELEDEN

G. van Reenen
(erevoorzitter)

drs. W.J. Emmen

VNP

MEDEWERKERS

Gerrit Jan Koopman
Directeur
via e.freriks@vnp.nl

Esther Freriks
Directiesecretaresse
e.freriks@vnp.nl

Corneel Lambregts
Manager energie & milieu
c.lambregts@vnp.nl

Jan Pille
Manager human talent agenda
j.pille@vnp.nl

Annita Westenbroek
Manager innovatie
a.westenbroek@vnp.nl

Rutger van Dijk
Communicatie en PR
r.vandijk@vnp.nl

Kees Dieben
Finance
k.dieben@vnp.nl

Frouke Boerema
Statistiek en analyse
f.boerema@vnp.nl

Margot Blits
Interieurverzorging en
ondersteuning
m.blits@vnp.nl

VERBOND PAPIER EN KARTON

Erwin Heijnsbroek
Inhoudelijk coördinator
e.heijnsbroek@verbondpk.nl

KCPK

Arie Hooimeijer
Directeur
a.hooimeijer@kcpk.nl

Michiel Adriaanse
Coördinator vezelgrondstoffen
m.adriaanse@kcpk.nl

Laurens de Vries
Coördinator technologie &
procesvoering
l.devries@kcpk.nl

Sanne Tiekstra
Coördinator eindproducten
s.tiekstra@kcpk.nl

Anouk Dantuma
Projectleider eindproducten
a.dantuma@kcpk.nl

Ana Mafalda Gomes
Projectleider recyclability
a.gomes@kcpk.nl

Moreno Jochems
Projectmedewerker energie
moreno.jochems@student.kcpk.nl

Casper van Wijck
Projectmedewerker technologie
en procesvoering
c.vanwijck@kcpk.nl

KCPK

DEELTIJD PROJECT- MEDEWERKERS

Henrike Holwerda
h.holwerda@student.kcpk.nl

Menno Rietveld
menno.rietveld@student.kcpk.nl

Sietse Vlasblom
sietse.vlasblom@student.kcpk.nl

Elke Mulder
e.mulder@student.kcpk.nl

Tim Ubels
t.ubels@student.kcpk.nl

Willie Schuts
via a.dantuma@kcpk.nl

DE
TOEKOMST
START
HIER

Eska bouwde onlangs een vergassingsinstallatie bij haar fabriek in Hoogezand. Afval behoort sindsdien vrijwel tot het verleden. Sterker nog: wat ooit afval was, zorgt nu voor stoomproductie – essentieel bij de productie van karton. Daarmee verduurzaamt Eska haar productieproces aanzienlijk.

Bij de verwerking van oud papier tot karton blijven reststoffen over: zogenaamde rejects. Tot voor kort werden die verbrand in verre oorden, tegenwoordig gaan zij rechtstreeks naar een vergasser – via een gesloten transportband – op het eigen terrein. Dat scheelt achthonderd vrachtwagenritten per jaar. Daarmee bespaart Eska 95.000 liter diesel.

Het vrijgekomen gas wordt gebruikt om stoom voor de eigen kartonmachines op te wekken. Door de rejects te gebruiken als brandstof is jaarlijks ongeveer 20 procent minder aardgas nodig.

Dat staat gelijk aan wat tienduizend Nederlandse gezinnen per jaar gebruiken. De CO₂-reductie bedraagt ruim 10 procent. De afname van de hoeveelheid afval is ronduit sensationeel: maar liefst 90 procent.

In 2017 draaide de vergasser voor het eerst een volledig jaar: twaalf maanden ervaring opdoen en optimalisaties doorvoeren. De installatie voldoet wat betreft vermogen, rendement en milieudoelen aan de verwachtingen en kan goed omgaan met de unieke situatie van fluctuaties in het aanbod van grondstoffen en de vraag naar stoom. Op technisch vlak is dit het neusje van de zalm.

Eska

Plaats: Hoogezand-Sappemeer

Belangrijkste product: Eskaboard, Eskapuzzle, Eskamono white, Eskamono black, Eskablack

Aantal medewerkers: 430

www.eska.com

REJECTVERGASSER ZORGT VOOR CIRCULAIRE ECONOMIE BIJ ESKA

HOOGEZAND-SAPPEMEER

Huhtamaki Nederland

Plaats: Franeker

Belangrijkste product: eierverpakkingen gemaakt van vormkarton

Aantal medewerkers: 200

www.huhtamaki.com

Sommige innovaties ontstaan letterlijk in de eigen achtertuin. Terwijl een medewerker van Huhtamaki op zondagmiddag zijn gras staat te maaien, heeft hij een briljante ingeving: 'dat gras lijkt me mooi materiaal om te verwerken in onze eierdozen!'. En zo geschiedde.

De knappe koppen van Huhtamaki Technology duiken in dit idee en ontdekken de mogelijkheden die gras biedt: de vezel is goed verwerkbaar en de beschikbaarheid is groot. Bijkomend voordeel is dat met gras als grondstof de afhankelijkheid van oud papier afneemt. Maar het allerbelangrijkst: gras vergroot de duurzaamheid van eierdozen enorm. De CO₂-reductie is minimaal 10 procent en de hoeveelheid water die nodig is neemt met de helft af.

Het gras is afkomstig uit natuurgebieden van onder andere Staatsbosbeheer waar geen vee graast. Na het maaien en bewerking van de vezel belandt het gras in preparatietanks die ervoor zorgen dat het mengbaar wordt met papier.

Inmiddels ligt Greenest bij alle supermarkten van Albert Heijn in het schap. Retailers willen verduurzamen en deze eierdoos past perfect bij die ambitie. De reacties van het publiek zijn dan ook positief. Inmiddels toont ook het buitenland interesse.

De verwachtingen zijn hooggespannen. Duurzaamheid is en blijft hot, Huhtamaki levert een oplossing die ook nog eens past bij de uitstraling van het ei. Een prachtige duurzame innovatie, ontstaan in een Friese achtertuin.

EIERDOOS VAN GRAS VEROVERT DE WERELD

FRANEKER

Een willekeurige zondagmiddag in Vlissingen: vanuit de hele wereld – Brazilië, Scandinavië, Canada, Portugal en uiteraard China – meren gigantische zeeschepen aan in de Zeeuwse haven. Naast textiel, cacao, bananen en iPads bevinden zich onder de lading steeds vaker grondstoffen voor Crown Van Gelder. Binnen- vaartschepen brengen die op hun beurt naar het bedrijf in Velsen-Noord, waar elke maandag een schip vol celstof arriveert.

Laten we er niet omheen draaien: de financiële voordelen zijn voor de papierproducent de belangrijkste reden om te kiezen voor vervoer over water. Het levert in vergelijking met vervoer over de weg al gauw een besparing van enkele tonnen per jaar op. Niet zo gek als je bedenkt dat 3.000 ton grondstoffen – het equivalent van honderd vrachtwagens – per keer wordt aangevoerd.

Net zo belangrijk is de toename in betrouwbaarheid. Dichtslibbende wegen zorgen ervoor dat vrachtwagens soms urenlang vertraging oplopen. Tel daarbij op de gunstige ligging van het bedrijf aan het Noordzeekanaal, een naastgelegen overslagbedrijf, minder kans op ongevallen vanwege afname van de hoeveelheid verkeer op het terrein (het blijft echter opletten in de buurt van de kade!) en de conclusie kan niet anders zijn dan dat vervoer over water de toekomst heeft.

Crown Van Gelder

Plaats: Velsen-Noord

Belangrijkste product: kwalitatief hoogstaand high-speed inkjet-papier, papier voor zelfklevende etiketten en specifieke toepassingen voor verpakkingen.

Aantal medewerkers: 278

www.cvg.nl

VERVOER OVER WATER: GROEN, GOEDKOOP EN BETROUWBAAR

VELSEN-NOORD

Kimberly-Clark

Belangrijkste product:
papierproducten en
schoonmaakoplossingen
www.kimberly-clark.com

De winter van 2018 scoorde met afwisselend warme en koude periodes uitstekend op de verkoudheidsindex. Naast regelmatig een kop thee met honing, is dan een ding onmisbaar: een doos papieren zakdoeken op tafel. Van Kleenex bijvoorbeeld, die nu nog duurzamer en compacter zijn.

In ons land zitten mensen niet te wachten op allerlei spullen op tafel die onnodig veel ruimte innemen, zoals een tissuebox. Daar moest wat op worden gevonden.

Kimberly-Clark, het moederbedrijf achter Kleenex, ging de uitdaging aan. Ze kwam met een ontwerp dat 25 procent kleiner is dan de traditionele tissuebox, maar een gelijke inhoud heeft. Dat betekent meer gebruiksgemak voor de consument, voordeel voor winkeliers (er passen immers meer producten in het schap) én significante milieuwinst.

Er is honderdduizenden kilo's minder verpakkingsmateriaal nodig, er zijn veel minder vrachtwagens onderweg om al die voorraad te transporteren en er wordt aanzienlijk minder lucht verplaatst. Opgeteld heeft deze ogenschijnlijk 'simpele' aanpassing op jaarbasis een aanzienlijke CO₂-reductie tot gevolg.

Kortom: hetzelfde hoogwaardige product, dezelfde hoeveelheid tissues maar in een kleinere verpakking met grote milieuvordelen!

TISSUES VAN KLEENEX: KLEINERE VERPAKKING, GROTE MILIEUWINST

EDE

Met een andere eigenaar en een ambitieus doel – binnen vijf jaar uitgroeien tot de beste producent van veiligheidspapier ter wereld – stroomt nieuwe energie door VHP Security Paper. Nu de toekomst er rooskleurig uitziet, is er ruimte om ook op het gebied van duurzaamheid en innovatie de lat hoog te leggen. Wat dat betekent? Investeren in biogas en een energievriendelijker stofvoorbereiding!

Het bedrijf zet voortaan een kant-en-klare grondstof in, die rechtstreeks wordt aangeleverd. Dat betekent niet alleen veel minder transportkilometers, maar ook een energiebesparing van 25 procent. Energie-intensieve bewerkingen als bleken en malen van de vezel zijn niet meer nodig. Katoen van perfecte kwaliteit wordt straks op de stoep afgeleverd. Bijkomend voordeel is dat nauwelijks nog sprake is van afval.

Nog een voorbeeld: een boerenbedrijf uit de omgeving van Ugchelen zet mest in een vergister om in biogas. Via een leiding van zeven kilometer wordt dat naar de fabriek gebracht. Het biogas wordt ter vervanging van aardgas ingezet in het droogproces van papier. De hoeveelheid is voldoende om aardgas volledig te vervangen. Een andere optie is de bouw van een warmtekrachtkoppeling (WKK), waarin met behulp van biogas elektriciteit wordt opgewekt.

VHP Security Paper

Plaats: Ugchelen

Belangrijkste product:

waardepapier

Aantal medewerkers: 140

www.vhpsp.com

VHP SECURITY PAPER LEGT DE LAT HOOG

UGCHELEN

Smart Packaging Solutions

Plaats: Loenen

Belangrijkste product: productie en verwerking van massief karton

Aantal medewerkers: 175

www.smart-packaging-solutions.com

Smart Packaging Solutions (Loenen) is een geïntegreerde producent van massiefkartonnen verpakkingen op basis van oud papier. Op één locatie wordt karton gemaakt, dat wordt verwerkt tot een kant-en-klare verpakking om uiteindelijk te worden geleverd aan de vis-, vlees- of bloemen-sector of aan de groenten- en fruitmarkt. De dozen vinden hun weg in Nederland en ver daarbuiten.

De eisen waaraan de verpakkingen en hun performance moeten voldoen lopen sterk uiteen. Dat maakt design, constructie, samenstelling en planning tot een uitdagende opgave.

Het afgelopen jaar is het bedrijf erin geslaagd - door grondig onderzoek naar bovenstaande aspecten - de benodigde energie en uiteindelijk de CO₂-emissie per verpakking met 6 procent te verlagen. En er ligt meer reductie in het verschiet! Door verdergaand onderzoek naar optimalisatie van materialen, uitgekiende design-aanpassingen, standaardisatie van modellen en toepassing van nieuwe mogelijkheden in het productieproces daalt de energie-inhoud van de verpakkingen verder en verder.

En het mooiste is dat een verpakking na gebruik in haar geheel als grondstof dient voor de volgende verpakking!

LAGERE ENERGIE-INHOUD PER VERPAKKING BIJ SMART PACKAGING SOLUTIONS

LOENEN

De saamhorigheid is groot in Eerbeek. Drie papierproducenten – Neenah Coldenhove, Mayr-Melnhof en DS Smith Paper De Hoop – laten in goede harmonie hun afvalwater zuiveren bij Industriewater Eerbeek. Zij reinigt het water en brengt het terug naar de natuur. DS Smith gaat sinds kort een stap verder. Het bedrijf neemt water én biogas terug en maakt op die manier zijn productieproces nog duurzamer.

Het gebruikte water dat van de fabrieken naar de zuiveringsinstallatie wordt gebracht, bevat stoffen uit oud papier, voornamelijk zetmeel en zout. Na een proces van voorbezinking, bewerking in een anaerobe reactor, mengen van lucht in water en nabezinking is het water zo schoon dat het op de IJssel kan worden geloosd. De organische stoffen die worden gewonnen uit het water, worden in de anaerobe reactor deels omgezet in biogas.

Teruggave van het water aan de natuur is prachtig, het opnieuw inzetten in het productieproces

is pas echt circulair. DS Smith Paper De Hoop gaat die uitdaging aan. Om dat voor elkaar te krijgen, was een extra zuiveringsstap nodig: het kalkgehalte in het water moest omlaag. Daarvoor werd een natuurvriendelijke methode bedacht, zonder gebruikmaking van chemicaliën.

Het bedrijf gebruikt het retourwater ter verdunning van het grondwater dat nog steeds nodig is, waardoor de waterkwaliteit – en uiteindelijk de kwaliteit van het papier – toeneemt. Medio 2018 start DS Smith met de daadwerkelijke vervanging van grondwater door retourwater. Dit betekent dat uiteindelijk tot 40 procent minder grondwater nodig is.

Bovendien vindt ook het biogas een nuttige toepassing. Tegen een rendement van bijna 100 procent wordt het bijgestookt in de ketels van het bedrijf.

DS Smith Paper De Hoop

Plaats: Eerbeek

Belangrijkste product: Testliner 3 en Medium HP

Aantal medewerkers: 170

www.dssmith.com

TOT 40 PROCENT MINDER GRONDWATER BIJ DS SMITH PAPER DE HOOP

EERBEEK

Mayr-Melnhof Eerbeek

Plaats: Eerbeek

Belangrijkste product: vouwkarton op basis van maagdelijke vezels voor de levensmiddelensector, farmacie en non-foodverpakkingen

Aantal medewerkers: 220

www.mayr-melnhof.com

Je bent je er waarschijnlijk niet bewust van, maar Mayr-Melnhof – een Oostenrijkse kartongigant met een fabriek in Eerbeek – speelt een belangrijke rol aan het begin van jouw dag. Want terwijl je de slaap uit je ogen wrijft, staan een kop hete thee en een boterham met hagelslag op de ontbijttafel op je te wachten - mede mogelijk gemaakt door Mayr-Melnhof. Dit bedrijf is groot in vouwkarton, dat je kent als verpakking van bijvoorbeeld broodbeleg en andere levensmiddelen.

Op het gebied van verduurzaming blaast dit bedrijf zijn partij mee. Zo werd kortgeleden een filmpersinstallatie in gebruik genomen, die ervoor zorgt dat zetmeel – onmisbaar voor de stevigheid en bedrukbaarheid van papier en karton – met gebruik van veel minder energie wordt aangebracht. Ook werd een nieuwe gasturbine aangeschaft, waarmee het bedrijf aan alle eisen op het gebied van emissies voldoet.

Samen met twee andere papierfabrikanten uit Eerbeek is Mayr-Melnhof eigenaar van Industrie-water Eerbeek, dat het afvalwater van de bedrijven zuivert, omzet in biogas en aan één van de bedrijven retour levert.

Karton met een verhoogde *stijfheid* is het laatste pronkstuk in het portfolio van het bedrijf. Dit betekent dat minder gram aan materiaal nodig is om een product te verpakken.

Spreekt dit verhaal je aan? Mayr-Melnhof is op zoek naar nieuwe medewerkers. Hou je van technische uitdagingen, dan is dit de plek voor jou.

DUURZAAM VOUWKARTON VAN MAYR-MELNHOF

EERBEEK

In 2017 kwamen twee werelden samen: die van het Amerikaanse Neenah Paper – producent van specialistische media – en Coldenhove Papier, een innovatief familiebedrijf uit Eerbeek. De eerste met buitengewone belangstelling voor digitale sublimatietechniek, de ander marktleider op dit terrein en bovendien op zoek naar een strategische partner. A match made in heaven.

Behalve dat zij groot is in sublimatie - de toepassing waarbij met behulp van papier textiel of substraat wordt bedrukt - timmert Neenah Coldenhove ook aan de weg met medisch sterilisatiepapier. Medische apparatuur gaat in een grote zak - een combinatie van kunststof en papier - en wordt steriel gemaakt. In de operatiezaal trekt het personeel de zak open. De crux is dat daarbij geen vezels loskomen; dat lukt dankzij een speciale behandeling die het papier van Neenah Coldenhove ondergaat.

Daarnaast staat de ontwikkeling van een duurzaam alternatief voor polyethyleen in verpakkingskartons hoog op het verlanglijstje van het bedrijf. De samenleving wil daar vanaf, samen met een aantal bedrijven worden de mogelijkheden onderzocht. Dat moet leiden tot een afbreekbare, papieren variant met dezelfde eigenschappen.

Al die innovaties zijn prachtig, maar ze vragen het nodige van het personeel. De komende tijd gaat Neenah Coldenhove voor beide machines over van een drie- naar een vierploegendienst. Dat betekent dat nieuwe collega's hard nodig zijn.

Neenah Coldenhove

Plaats: Eerbeek

Belangrijkste product: sublimatie-transferpapier, medisch sterilisatiepapier, barrièrepapieren

Aantal medewerkers: 139

www.coldenhove.com

NEENAH COLDENHOVE: AANTREKKELIJK DANKZIJ INNOVATIES

EERBEEK

Parenc

Plaats: Renkum

Belangrijkste product: grafisch papier en verpakkingspapier (parLiner & parFlute)

Aantal medewerkers: 260

www.parenc.com

Ze zijn een indrukwekkende verschijning: zwart, zeven meter hoog, een laser die signalen uitzendt, positiebepaling middels reflectoren, zes ton zwaar, vierduizend kilo aan tilkracht en automatisch verwisselbare accu's: we hebben het niet over de nieuwste creatie van Steven Spielberg, maar over de zestien zelfrijdende heftrucks - *automatic guided vehicles* - van papier- en kartonproducent Parenc.

In 2015 werd – na een voorzichtige eerdere flirt – de knoop doorgehakt om deze voertuigen aan te schaffen. Voordeel: ze zijn elektrisch en zorgen voor een kostenbesparing. Omdat de introductie van de agv's samenviel met de herstart van de

tweede papiermachine, kon voormalig heftruckchauffeurs relatief eenvoudig een nieuwe functie worden aangeboden.

Na een aantal kinderziektes te hebben overwonnen zijn de automatische heftrucks vol in bedrijf. Ze handelen 105 vrachten per dag af, werken nauwkeurig, veroorzaken vrijwel geen schade aan rollen en zijn betrouwbaar. De uptime kan nog iets omhoog en het is wennen aan de gevoeligheid van de sensoren: als er stof opzit, houdt-ie ermee op. Los daarvan leveren de voertuigen puik werk.

Ook het automatische accuwisselstation is een fraai staaltje techniek. Als de accu nog 30 procent vermogen heeft, melden de agv's zich bij het station. In nog geen drie minuten wordt het vijftienhonderd kilo wegende gevaarte vervangen. Hightech in optima forma!

FRAAI STAALTJE HIGHTECH BIJ PARENCO

RENKUM

Vierhonderd jaar oud, maar de blik op de toekomst. Er is geen bedrijf in Nederland dat zoveel kennis heeft van en experimenten doet met nieuwe grondstoffen als Schut Papier. Cacao en spijkerbroeken bijvoorbeeld. Kun je daar papier van maken? Jazeker. En het is nog circulair ook!

Restvezels zijn onderdeel van de manier van denken in Heelsum. Wat voor een ander afval is, ziet Schut Papier als grondstof. Neem cacaobonen: die worden geïmporteerd inclusief schil, maar die is waardeloos bij de productie van chocola. Normaliter volgt dan de verbrandingsoven, maar waarom gebruik je de vezel niet om er papier van te maken? Zo ontstonden een melk- en puurvariant chocoladepapier, waar weer bonbondoosjes van worden gemaakt. Onder andere LVMH – marktleider op het gebied van luxeartikelen – behoort tot de klantenkring.

Een ander voorbeeld: vezels die onbruikbaar zijn bij de productie van jeans, worden door Schut Papier ingezet als grondstof. Het mooie is: van het spijkerbroekenpapier worden labels en prijskaartjes gemaakt die weer aan broeken en jassen worden bevestigd.

Als klap op de vuurpijl liggen bij het bedrijf 1430 zonnepanelen op het dak, waarmee in 25 procent van de jaarlijkse elektriciteitsbehoefte wordt voorzien. Dit bedrijf is in elke vezel circulair.

Schut Papier

Plaats: Heelsum

Belangrijkste product: kunstenaarspapieren en speciale papieren

Aantal medewerkers: 40

www.schutpapier.nl

PAPIER VAN SPIJKERBROEKEN EN CHOCOLA

HEELSUM

Papierfabriek Doetinchem

Plaats: Doetinchem

Belangrijkste product: 100 procent gerecycled lichtgewicht MG-papier voor vele industriële toepassingen

Aantal medewerkers: 180

www.papierfabriekdoetinchem.nl

Onze sector barst van de enthousiaste professionals die het plezier dat ze aan hun werk beleven graag delen met de generatie van morgen. Wim Blokker is zo iemand. In het dagelijks leven operator bij Papierfabriek Doetinchem, daarnaast docent van een gastles over werken in onze sector, speciaal ontwikkeld voor techniekstudenten op het (v)mbo en havo.

‘Onze sector vergrijst, de gemiddelde leeftijd is hoog. Jongeren van een jaar of 15, 16 kennen de procesindustrie en zeker de papier- en kartonsector nauwelijks. Zelf ben ik toevalligerwijs in

mijn baan gerold; ik hoop eraan bij te dragen dat jongeren van nu een bewustere keuze maken.’

‘Met name het praktijkdeel van de gastles spreekt de jeugd aan. Ze strijden tegen elkaar, het gaat er fanatiek aan toe, want er zit een competitie-element in. Ze bootsen het maken van papier vrij realistisch na. In de les pik je de talenten er zo uit. Dat zijn vaak degenen die het meeste enthousiasme tonen, de leiding nemen en na afloop nog even met je willen kletsen.’

‘Het geheim van een goede les zit ‘m in de voorbereiding en je kunnen verplaatsen in de wereld van de jeugd. Dan doen de leerlingen vaak vanzelf mee. Als er dan ook nog één of twee zich melden voor een stage, is het helemaal geweldig.’

WIM BLOKKER – AMBASSADEUR VAN PAPIER EN KARTON

DOETINCHEM

Bij Essity in Cuijk krijgen ze het voor elkaar: het gasverbruik daalt gigantisch en de CO₂-uitstoot neemt met duizenden tonnen per jaar af. Samenwerking met BECC, een bio-energiecentrale in de omgeving van het bedrijf, zet alles op z'n kop.

Het recept is simpel: een biomassacentrale niet ver van het bedrijf zet houtresten om in elektriciteit en warmte. Een groot deel daarvan is restwarmte die onbenut blijft bij de elektriciteitsproductie. Door twee leidingen vindt die nu z'n weg naar de stoomgenerator van de papierproducent. De stoom zorgt er daarna voor dat de droogcilinders van de papiermachines op temperatuur blijven.

De cijfers: twaalfduizend ton CO₂-besparing en 6,5 miljoen kuub minder gas op jaarbasis. Voorwaarde is dat de installatie optimaal draait, maar ook bij een iets lager rendement zijn de getallen indrukwekkend. Tel daarbij op dat een deel van het afval uit het papierproces wordt ingezet als brandstof van de bio-centrale en er ideeën zijn om ook het distributiecentrum met de groene stoom te verwarmen en het is duidelijk: Essity behaalt met deze installatie een fors deel van haar milieudoelstellingen.

Zoals bij alles wat bij Essity gebeurt was er ook bij de bouw van de installatie - waarvoor tientallen werknemers nodig waren - veel aandacht voor veiligheid. Het motto in Cuijk is 'iedereen is een safety manager' en die stelling maakt het bedrijf waar.

Essity Operations Cuijk

Plaats: Katwijk (gemeente Cuijk)

Belangrijkste product: toiletpapier, keukenrollen, servetten (onbedrukt en bedrukt), poetsrollen, druppelvangers, placemats, handdoeken

Aantal medewerkers: 271

www.essity.com

GROENE STOOM ZORGT VOOR SPECTACULAIRE MILIEUWINST

CUIJK

Smurfit Kappa Roermond Papier

Plaats: Roermond

Belangrijkste product: papier voor golfkartonverpakkingen

Aantal medewerkers: 255

www.smurfitkappa-roermondpapier.nl

Smurfit Kappa Roermond Papier betaalt ieder jaar veel geld voor oud papier dat geen oud papier is. In balen oud papier zitten - naast vezels - ook plastic, vocht en vulstoffen, vaak in overmaat. Althans, tot voor kort. Want een state-of-the-art vinding verbetert de kwaliteit van de grondstof aanzienlijk. Maak kennis met de balenboor.

Een grote gele boorinstallatie wacht de vrachtwagens vol oud papier op een parkeerplaats op. Volledig random pikt het systeem er twee balen uit, waarna een diagonale doorsnede van zo'n zestig centimeter wordt geboord. Van dat stuk grondstof meet de installatie het vochtgehalte. Het resultaat verschijnt onmiddellijk bij de operators op het scherm; de handeling duurt nog geen drie minuten.

Historische data tonen aan dat een vochtgehalte in het oud papier van 11 of 12 procent eerder regel dan uitzondering was. Met deze nieuwe

techniek is de vochtgrens vastgesteld op 10 procent. Daarbij hanteert Smurfit Kappa een bonus-malussysteem. Blijft een leverancier onder de norm, dan ontvangt hij een financiële beloning. Komt hij erboven, dan volgt een boete. En het werkt: het percentage vocht blijft structureel onder de norm. Naast vocht checkt de installatie ook het aandeel plastic en het asgehalte.

De voordelen: deze werkwijze stimuleert leveranciers zorgvuldiger met hun product om te gaan. Een beter inzicht in de grondstofkwaliteit maakt het mogelijk grondstoffen slimmer in te kopen. Aan de productiekant levert meer inzicht in grondstofkwaliteit een stabielere grondstof-indracht op. Dat leidt tot minder afkeur en droogsterkemiddelen.

Smurfit Kappa roept andere papierproducenten op dit systeem te omarmen. De oudpapierkwaliteit in de gehele keten is erbij gebaat. Dat levert uiteindelijk iedereen winst op.

BALENBOOR REKENT AF MET VOCHT IN OUD PAPIER

ROERMOND

We maken een uitstapje naar de Croeselaan in Utrecht. Op het hoofdkantoor van De Volksbank werken 2.500 medewerkers aan een duurzaam, maatschappelijk betrokken bank. Hun belangrijkste hulpmiddel: goede koffie. Daarvoor zijn jaarlijks meer dan twee miljoen bekers nodig. Belanden die in de afvalbak? Zeker niet. WEPA Nederland krijgt ze via afvaldienstverlener Renewi geleverd en maakt er sanitair papier van, dat in hetzelfde bankgebouw op het toilet belandt. Dat is pas circulair!

Deze innovatie past uitstekend bij de reputatie van WEPA Nederland. Het bedrijf is een pionier op het gebied van verduurzaming: in 2009 als eerste producent van *cradle-to-cradle* hygiënepapier, waarna in de daaropvolgende jaren volgens die filosofie een compleet concept voor toilethygiëne werd ontwikkeld.

Belangrijke voorwaarde om dit soort verduurzamingsinitiatieven van de grond te krijgen is de klant centraal te stellen. Zij hebben vaak verschillende contracten voor toilethygiëne en afvaldienstverlening. Die overeenkomsten lopen zelden synchroon. WEPA helpt hen desgewenst

bij de afstemming met hun huidige partners, zodat de kringloopsluiting uiteindelijk kan worden gefaciliteerd. Ook ondersteunt zij klanten in de communicatie met hun personeel, zodat inzameling op de werkplek een succes wordt.

Onder de naam *Future Lab by Satino* timmert WEPA Nederland met dit concept inmiddels flink aan de weg. Ondertussen zoekt het bedrijf naar nieuwe mogelijkheden: er loopt een pilot om met handdoekenpapier een soortgelijk traject te starten. Het is nog lang niet over met de verduurzamingsplannen van WEPA.

WEPA Nederland

Plaats: Swalmen

Belangrijkste product:

toilethygiëne-oplossingen

Aantal medewerkers: 192

www.wepa.nl

KRINGLOOPLUITING: KOFFIEBEKER WORDT TOILETPAPIER

SWALMEN

Meerssen Papier

Plaats: Meerssen

Belangrijkste product: ongestreken houtvrije hoogwaardige kwaliteitspapieren in 6.500 kleuren

Aantal medewerkers: 48

www.meerssen-papier.com

Meerssen Papier komt uit een diep dal. Na roerige tijden, overnames en uitzichtloze situaties keert het vertrouwen terug. De silhouetten van het verleden zijn nog zichtbaar: het pand moet in een nieuwe laag verf worden gezet en de machines kunnen een upgrade gebruiken. Onder de nieuwe eigenaren laat de zon zich weer regelmatig zien in Zuid-Limburg en wordt er weer geïnvesteerd. We spraken met Werner Dubislav, supervisor utilities.

‘Een voorbeeld daarvan is een op maat gemaakte economizer: een warmtewisselaar die ervoor zorgt dat water door middel van restwarmte uit rookgassen wordt voorverwarmd voordat het de ketel ingaat. De installatie is sinds ruim een jaar in gebruik, daarmee besparen we flink op het aardgasverbruik’, aldus Werner.

‘Onze eigenaren runnen ook het nabijgelegen bedrijf Filtropa, een producent van koffiefilters. Dat maakt uitwisseling van personeel relatief eenvoudig. De technische diensten helpen elkaar bijvoorbeeld als de situatie erom vraagt. Dat maakt het werk afwisselend.’

‘Stagiairs zijn graag geziene gasten in ons bedrijf’, vertelt Werner. ‘Zij versterken de teams met het doen van onderzoek naar een vernieuwde inpakstraat of naar mogelijkheden voor energiebesparing. Dat een stageopdracht kan uitgroeien tot een vast dienstverband bewijst Denis Vaessen. Hij begon drie jaar geleden als stagiair die onderzoek deed naar optimalisatie van het productieproces, inmiddels is hij doorgegroeid tot manager finishing. In een klein bedrijf kan het snel gaan!’

MEERSSEN PAPIER: BEWOLKTE GESCHIEDENIS, ZONNIGE TOEKOMST

MEERSSEN

De producten die Sappi tegenwoordig maakt, herinneren maar ten dele aan wat het bedrijf een jaar of tien geleden produceerde. Tijden, behoeften en producten veranderen: lees hoe Sappi daarop inspeelt.

Ombouw Maastricht

De fabriek in Maastricht onderging een metamorfose. Voortaan is de machine in staat hoogwaardig gestreken verpakkingskarton te maken. Hiermee hoort Maastricht tot de Eredivisie van de verpakkingswereld. Daarnaast is Sappi inmiddels actief in een aantal aangrenzende segmenten en heeft haar groeistrategie op deze nieuwe ontwikkelingen gebaseerd.

Meer met cellulose dan papier maken

Door kunststof te vermengen met cellulose ontstaat vezelversterkte kunststof. Dit is sterker en stijver dan normaal kunststof en weegt 10 tot 20 procent minder. Dat betekent nogal wat voor de transportsector. Er worden minder kilo's verplaatst; de brandstofbesparing is substantieel. Daarnaast zijn minder fossiele grondstoffen nodig. Vezelversterkte kunststoffen worden onder andere gebruikt in de auto- en audiovisuele sector.

Paper for plastic

Plastic en recycling is een moeizame combinatie. Toch is kunststof vaak nodig, bijvoorbeeld om de *sealability* van verpakkingen te garanderen. Althans, tot voor kort! Sappi komt nu met een papieren oplossing, inclusief barrière-eigenschappen, waarmee gebruik van (micro)plastics tot het verleden behoort. Denk aan suikerzakjes en chocoladeverpakkingen: die zijn voortaan 100 procent van papier.

Nanocellulose

Sappi is er in samenwerking met een Schotse universiteit in geslaagd een techniek te ontwikkelen om volledig gedroogde nanocellulose op energiezuinige wijze te produceren. Daarvoor is een proeffabriek op de Chemelot Campus gebouwd. Binnen onze sector wordt nanocellulose ingezet als coating om de oppervlakte van papier te verbeteren. Daarnaast is het bruikbaar in de bouw, de voedingssector, de cosmetische sector en de kunststofbranche. Sappi is wereldwijd het eerste bedrijf dat deze techniek beheerst.

Sappi Maastricht

Plaats: Maastricht

Belangrijkste product: grafisch karton, verpakkingskarton (SBB en FBB)

Aantal medewerkers: 440

www.sappi.com/maastricht-mill

SAPPI: GROEISTRATEGIE PAPIER EN KARTON WERPT VRUCHTEN AF

MAASTRICHT